

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

בפניי : כבוד השופטת, סגנית הנשיא אלה מירז

התובע : האיש
הנתבע : ע"י ב"כ גיא אופיר ואח'
בדמי שימוש

נ ג ד

הנתבעת : האישה
התובעת : ע"י ב"כ עו"ד רומי קנבל ועו"ד זיו גרובר ואח'
בדמי שימוש

החברות : 1. חברה בע"מ
הנתבעת : 2. חברה בע"מ
3. חברה בע"מ

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

מבוא

1. הצדדים שלפניי נישאו כדמו"י ביום 8.6.1987, ולהם שלושה ילדים, כולם בגירים. הסכסוך בין השניים האמיר לכדי מאבק שכבש את אולמו של בית המשפט עוד בשנת 2014. הסכסוך חלש על מלוא רוחב היריעה ועל כל נדבך בחייהם של הצדדים, ובכל אחד מהם הקצינו הצדדים עמדותיהם. מטבע הדברים, עת היו ילדי הצדדים קטינים, הרבו הצדדים בהליכים וטענות בהקשר לסוגיית המזונות, האחריות ההורית וזמני השהות – כל אחת מהן עולם ומלואו. עם בגירת הקטינים, המחלוקות המהותיות בהקשר זה עברו מן העולם.
2. הנדבך ה"רכושי" ביחסי הצדדים ובסכסוך עודנו תלוי ועומד, בדמות שתי התובענות מושא פסק דין זה :
 - התובענה בתמ"ש 47303-01-14 היא תביעת התובע ל"סעד הצהרתי, שמירת זכויות, פירוק שיתוף, איזון משאבים", כנגד הנתבעת ושלוש חברות בע"מ.
 - התובענה בתלה"מ 23320-06-18 היא תביעתה של הנתבעת לפסיקת דמי שימוש בגין שימוש התובע בדירת המגורים המשותפת. בהתאם להסכמת הצדדים, לא הוגש כתב הגנה מטעם התובע לתובענה זו, והצדדים העמידו טענותיהם במסגרת הסיכומים. לשם הנוחות, יכוננו הצדדים להלן – "האיש" ו"האישה".
3. המחלוקת התלויה בין הצדדים נוגעת רובה ככולה לגורל הנכסים והזכויות שנצברו לכאורה במהלך חיי הנישואין – דירת מגורים, גן ילדים והקרקע עליה הוא בנוי, וכן מספר חברות שהוקמו במהלך הנישואין. האיש עותר להכרה בחלקו בנכסים אלה, לפי דין ומתוקף נישואיו לאישה. כמו כן חולקים הצדדים על איזון המשאבים ביניהם מתוקף חוות דעת מומחה בית המשפט, כמו גם על חוות הדעת גופה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

4. סוגיית הרכוש לא היתה שונה מהסוגיות האחרות שרצו לפתח הצדדים, ואופיינה בנוקשות והקצנה של הצדדים שנמצאו חלוקים בכל נקודה בזמן ובהליך, על המהות ועל סדרי הדין, בדברים שברומו של עולם כמו בזוטי הדברים. **היה בכך להאריך ולסרב את בירור הטענות באופן ממש**. הצדדים התנגדו הדדית לכל רצון של האחר, השקיעו מרצם בעניינם של מסמכים וגילויים ובחילופי האשמות בדבר מסירתם למומחה, שעבודתו התארכה כפועל יוצא מכך, ובתורו השתהה בירור טענות הצדדים. דיוני ההוכחות החלו יותר משנתיים וחצי לאחר הגשת התובענה, וכללו 6 דיוני הוכחות. חקירת האישה נמשכה שתי ישיבות, ואילו אימה הקשישה נדרשה להתייצב לחקירה נגדית פעמיים לדרישת האיש. אחד מדיוני הוכחות יוחד לחקירת המומחה, אשר נחקר בתורו על ידי רו"ח מטעם כל אחד מהצדדים. בית המשפט הפציר בצדדים לא אחת לפנות לדרך הפשרה. כמו כן, ביום 24.3.15 הסכימו הצדדים לפנות להליך גישור. למרבה הצער, מאמצים אלה לא נשאו פרי ובית המשפט נדרש להיכנס בעובי הקורה.

5. מטבע הדברים, היקף טענות הצדדים רב ועצום. יש לזכור שהצדדים חלוקים על היבטים רבים של הסכסוך, שאינם נוגעים למחלוקות העומדות להכרעה. כך חלוקים הצדדים על הגורמים שהביאו לסכסוך ביניהם, שפרץ בין השנים 2000 עד 2002 וכל אחד מהם מטיל על כתפי האחר את האשם והאחריות לקרע בין השניים. מחלוקת זו ומסוגה אינן עומדות להכרעה, שאינה נדרשת לשם בחינת הדין החל על הצדדים ופריטי הרכוש שבמחלוקת.

תמצית הרקע הכרונולוגי והעובדתי

6. הצדדים נישאו בשנת 1987 כאמור ולימים עברו להתגורר בדירה מעל דירת הוריה של האישה. לענייננו יצוין **שהדירה האמורה רשומה בחלקים שווים על שם של הצדדים** ובה התגוררו עד לפרידתם. בחודש פברואר 2016 עזבה האישה את דירת המגורים והשתכנה בדירה שכורה בעוד האיש נותר להתגורר בדירת הצדדים.

7. בשנות הנישואין הראשונות או בחלק מהן, עבדה האישה כגננת בגן ילדים. הגן היה לאורך השנים בבעלות אמה, והיא עבדה בו עם אחותה (להלן – "**האחות**"). האיש עבד ב xxxxxxxxxx ועתיד לעלות במהלך השנים בסולם הדרגות עד לתפקיד עוזר קב"ט ב xxxxxxxxxx.

8. לימים תעביר אמה של האישה (להלן – "**האם**") את עסקי הגן לשתי בנותיה - האישה והאחות. כמו כן, ולהבדיל, לימים גן הילדים ישנה מיקומו, ויעמוד על קרקע שנרכשה ונרשמה בחלקים שווים על שם האיש והאישה, וכן האחות ובעלה.

9. בשנת 2000 לערך פנתה האישה לעיסוק אחר אליו נחשפה מעבודתה בגן הילדים – xxxxxxxxxx. יובהר שלטענת האיש הוא היה שותף מלא לעיסוקה זה של האישה. כך או כך, אין מחלוקת שבשנת 1999 הוקמה חברת "**xxxxxxx בע"מ**", ובעלות המניות הרשומות הן האישה והאחות. החברה החלה דרכה בצניעות, מתוך ביתם של הצדדים, שם הוצבו צמד מכונות – מכונה שולחנית, ומכונה גדולה יותר, מסחרית.

10. חיש מהר עברה החברה לפעול מאתר מסחרי. בשנים 2007 ו- 2008 הוקמו שתי חברות נוספות בתחום xxxxxxxxxxxx. בעלי המניות בחברות אלה הן האישה, האחות, ושותף שלישי – שאינו האיש.

11. בשנת 2002 פרץ סכסוך מר בין הצדדים, אשר אינם חלוקים על עובדה זו כי אם על האשם בסכסוך ועל תוצאותיו. בעוד האיש טוען שהצדדים מיצו את הסכסוך ושבּו לשלום בית, לטענת האישה הצדדים התגוררו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

- 1 כזרים תחת אותה קורת הגג, עוד משנת 2000. במסגרת אותו הסכסוך הגישה האישה בחודש ספטמבר 2002
2 תובענות בענייני הרכוש, המזונות והקטינים לבית משפט זה. תביעות אלה נמחקו לבקשת האישה בטרם
3 התבררו, ומבלי שהוגש בהן כתב הגנה.
- 4 12. בכל הנוגע לשורשי הסכסוך, האיש טוען שאלה טמונים ברצונה של האישה לצרף שותף לחברות שבמחלוקת.
5 לטענת האישה, המשבר פרץ על רקע התנהגות לא נאותה מצד האיש כלפי עובדות החברה. לאחר שהאישה
6 עימתה אותו עם מעשיו לכאורה, הצהיר האיש ש"כף רגלו לא תדרוך יותר בעסק", וכך היה. מנקודה זו בזמן,
7 החל האיש לנהוג בה באופן פוגעני, מזלזל ומשפיל ומירר את חייה.
- 8 13. לטענתה עוד, הרצון לצרף שותף לעסק עלה רק בשנת 2006, וצירוף השותף בפועל התרחש בשנת 2007, ואין
9 זיקה בין סוגיית השותף לבין המשבר בין הצדדים, שפרץ כאמור זמן רב קודם לכן. לטענת האישה, מאז שנת
10 2000 התרופף הקשר הזוגי והצדדים התגוררו יחדיו כשני זרים בביתם כאמור.
- 11 14. בעיצומה של שנת 2013 פרץ סכסוך נוסף בין הצדדים בעטיו פסקה האישה להפקיד שכרה אל החשבון המשותף,
12 וזמן קצר לאחר מכן הגישה התביעות מטעמה בעניין מזונות הקטינים והאחריות ההורית, במקביל להגשת
13 תביעת התובע דנן.

מתווה ההכרעה

- 15 15. נכריע תחילה בתביעתו של האיש וכדי להתמודד עם היקף המחלוקת, יפתח בית המשפט עם ביסוס הנחות
16 המוצא לבחינת טענות האיש. בכך נעמיד את המתווה השיפוטי לגבי חלוקים הצדדים המתבטא עוד במחלוקת
17 לגבי נטל השכנוע. לאחר ביסוס הנחות המוצא נפנה לנכסים העומדים למחלוקת, ונעמיד את טענות הצדדים
18 ונכריע בהן לפי הדין החל לגבי כל נכס ונכס. לאחר מכן נפנה להכרעה בתביעת האישה לפסיקת דמי שימוש.

תמ"ש 47303-01-14 – התביעה הרכושית מטעם האיש

הנחות המוצא

- 16 16. האיש הכתיר תביעתו כתביעה ל"סעד הצהרתי, שמירת זכויות, פירוק שיתוף, איזון משאבים". הצדדים נישאו
17 בשנת 1987, ולפיכך חוסים תחת משטר איזון המשאבים מתוקף חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973
18 (להלן – "חוק יחסי ממון"). אין קושי בנוגע לתחולת חוק יחסי ממון ומשטר איזון המשאבים בהקשר לטענות
19 האיש, עליהן האישה אינה חולקת, שיש לאזן את זכויותיהם הסוציאליות של הצדדים בהתאם להוראות סעיף
20 6 לחוק יחסי ממון.
- 21 17. לא כך הם פני הדברים בהקשר לחברות שבמחלוקת. לטענת האיש לאורך ההליך ובסיכומיו (ס' 7-8), זכאותו
22 למחצית הזכויות בחברה או החברות שבמחלוקת נובעת מן העובדה שאלה הוקמו במהלך הנישואין. לשיטתו
23 אין נפקות לשאלת רישום בעלי המניות של החברות, כשם שזכויותיו הסוציאליות אינן רשומות על שם האישה,
24 אך היא עודנה זכאית לחלקה בהן מתוקף חוק יחסי ממון. מכאן גוזר עוד האיש, שעל כתפי האישה מונח נטל
25 הראיה לסתור את החזקה שהחברות הן בבחינת רכוש משותף והוא זכאי למחצית המניות שבידי האישה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

18. אין בידי בית המשפט לקבל את עמדתו של האיש, שאינה הולמת את הדין החל בענייננו.
19. חוק יחסי ממון שעל בסיסו מעמיד האיש את זכאותו למחצית מהמניות שבבעלות האישה, **אִינו** מעניק בידי בני זוג נשואים זכויות קנייניות בזכויותיו של בן הזוג האחר. להבדיל, חוק יחסי ממון כן מעניק בידי זוגות נשואים זכות אובליגטורית, חוזית, לקבל עם פקיעת הנישואין מחצית **משווי** הנכסים שמחזיק בן הזוג האחר על דרך איזון משאבים. חוק יחסי ממון קובע באופן מפורש ש"אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקניינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני" (ס' 4).
20. זכותו הנטענת של האיש בחברות אינה נובעת אפוא מחוק יחסי ממון. אין בכך לומר שלא תהיה תקומה לטענות האיש או לזכות הנטענת, אך שורשיה נטועים בדין הכללי – כור מחצבתו של ה"נכס החיצוני" שקם על פסיקתו של בית המשפט העליון.
21. בית המשפט העליון הטה אוזן לטענות שעלו מפי בעלי דין, לפיהן, אמנם, מכוונים הם לנכס שאינו רשום על שם, ואף נרכש לפני הנישואין ולעיתים אף טרם הכרות הצדדים. ויחד עם זאת הם קנו בו זכויות מתוקף נסיבות חייהם המשותפות של בני הזוג, המצגים ההדדיים וההסכמות המפורשות או המשתמעות שקמו ביניהם לאורך שנים. בית המשפט העליון מצא ממש בטעמים אלה ומצא היתכנות לצמיחתו של שיתוף מתוקף דיני הקניין, דיני החוזים, הנאמנות, עשיית העושר ועקרון תום הלב. התשתית הרעיונית לכך הונחה בשלמותה בפסק הדין בעניין "אבו רומי" (רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) 175, מיום 27.8.2002). זוהי ליבתה של הלכת "אבו רומי", שעסקה בשיתוף בדירת מגורים כנכס חיצוני, מפי כבוד השופטת טובה שטרסברג – כהן:
22. "[...] מכוח סעיף 4 לחוק יחסי ממון, הדין החל על בני-הזוג במהלך חיי הנישואין באשר לזכויותיהם
23. ברכוש הוא הדין הכללי. מכאן, שלכאורה, במסגרת סעיף 4 אין מניעה שבן-זוג יטען מכוח דין כללי
24. כלשהו כי בידי זכויות בדירת מגורים הרשומה על שם בן-הזוג האחר ושהייתה בבעלותו ערב
25. הנישואין. ברוח זו ציינתי באותו עניין כי בהקשר של קביעת הבעלות על רכוש בני-הזוג ראוי ליתן
26. פרשנות רחבה לדין הכללי – דיני החוזים, דיני הקניין, דיני הנאמנות, דיני השליחות, דיני עשיית
27. עושר, עקרון תום-הלב ועוד – באופן התואם את התא המשפחתי שבו מצוי המאגר הרכושי של בני-
28. הזוג, ו'במיוחד אמורים הדברים לעניין מתן פירוש רחב לדין שיקל על ראיית דירת המגורים כמשותפת
29. גם כאשר היא רשומה על שם אחד מבני-הזוג' [...] עם זאת לא די בעצם קיומם של חיי נישואין
30. משותפים, אף שהיו ממושכים, כדי לקבוע שיתוף בדירת מגורים מכוח דין כללי, שאם תאמר כן,
31. נמצאת מכניס בדלת אחורית את חזקת השיתוף, שלשיטתי איננה חלה במקביל לחוק יחסי ממון [...].
32. על-מנת שתוקנינה זכויות בדירת מגורים הרשומה על שם בן-הזוג האחד לבן הזוג האחר, על האחרון
33. להראות נסיבות עובדתיות, נוסף על עצם קיום הנישואין, שמהן ניתן להסיק – מכוח הדין הכללי –
34. הקניית זכויות בדירת המגורים" (ס' 10 לפסק הדין).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

1
2 בשנים שחלפו מאז לידת הלכת "אבו רומי", בית המשפט העליון הוסיף ונתן סימנים בנכס "החיצוני" ושרטט
3 את מאפייניו ואופן זיהויו:

4 "יש להראות נסיבות עובדתיות נוספות על עצם קיומם של חיי נישואין משותפים ממושכים [...]
5 השאלה אם הוכחה כוונת שיתוף ספציפית, כאמור, היא שאלה עובדתית הטעונה הוכחה בידי מי
6 שטוען לה, והיא תלויה נסיבות [...]. היא תיבחן בהתאם לאומד דעתם של בני הזוג, להסכמתם
7 המפורשת או המשתמעת ולנסיבות חייהם ביחס לנכס הספציפי [...]" (בג"ץ 4602/13 פלונית נ' בית
8 הדין הרבני האזורי בחיפה, "נבו", מיום 18.11.18).

9
10 21. אם כן, עמדתו של האיש - היוצאת מנקודת הנחה שזכויותיו בנכס הרשום על שמה של האישה מוקנות לו
11 מתוקף חוק יחסי ממון ומכיוון שנכסים אלה נצברו במהלך הנישואים - היא המדרון החלקלק מפניו ביקש
12 בית המשפט העליון להימנע, באמצעות הצבת משוכה ראייתית בפני הטוען לשיתוף בנכס חיצוני. עמדה על
13 כך כבוד השופט שטרסברג-כהן עוד בעניין "אבו-רומי" וכלשונה כאמור - "לא די בעצם קיומם של חיי
14 נישואין משותפים, אף שהיו ממושכים, כדי לקבוע שיתוף בדירת מגורים מכוח דין כללי, שאם תאמר כן,
15 נמצאת מכניס בדלת אחורית את חזקת השיתוף".

16 22. נזכיר בהקשר זה את פסק דינו של כבוד השופט י' דנציגר בבע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני ("נבו", מיום
17 26.12.12): "כאמור, דרוש 'דבר מה נוסף' מלבד חיים משותפים ונישואין ממושכים על מנת להוכיח כוונת
18 שיתוף ספציפית בנכס שרשום על שם אחד מבני הזוג בלבד. בכך נבדל בסוגיה זו ההסדר הקבוע בחוק
19 יחסי ממון מחזקת השיתוף, ויש להקפיד לא לטשטש את הגבול עד כדי ביטולו כליל" [הדגשות אינן
20 במקור, א.מ.]. ס' 18 לפסה"ד).

21 23. עקרון זה מגולם באותה משוכה ראייתית המונחת בדרכו של הטוען לשיתוף, ויש להישמר מפני היפוך נטל
22 הראיה, והטלתו על בעל הדין הרשום של הנכס, באופן שעליו להוכיח שהקפיד למשך כל חיי הנישואין, על
23 מצג המבהיר שהוא רואה בנכס המדובר קניינו הפרטי ואין לו כוונת שיתוף כלפיו. **כבוד השופט י' דנציגר**
24 הזהיר מפני היפוך היוצרות המשפטי והראייתי:

25 "[...] המודל רואה בנישואין ממושכים המאופיינים בשיתוף ובשתיקה ארוכת שנים מצד בן הזוג
26 הרשום כאינדיקציה מספקת לשיתוף בנכס החיצוני, מבלי לדרוש מבן הזוג האחר להוכיח 'דבר מה
27 נוסף' שיעיד על כוונה ספציפית לשיתוף. סבורני כי בכך מטשטש המודל את הגבול שבין חזקת
28 השיתוף לבין הסדר איזון המשאבים הקבוע בחוק יחסי ממון" (ס' 20).

29
30 24. נדגיש את שפתחנו עמו, ששמירה על הפרדה בין משטר איזון המשאבים לבין קניית זכויות בנכס חיצוני
31 מתוקף הדין הכללי, מתחדדת בהינתן נכס במחלוקת המתקיים לגביו רישום סטטוטורי. רישום הזכויות
32 כשלעצמו מאשש את משקל הזכות הקניינית העומדת במחלוקת - זכות שחוק יחסי ממון הדיר ממנה רגליו.
33 לדברים משנה תוקף בנסיבות בהן ברור שכוונת שיתוף יכולה היתה להתבטא בכל עת באמצעות שינוי
34 המרשם כך שישקף אות אתו שיתוף.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישה – דמי שימוש

1 כשם שנפסק בעבר - "סופו של יום, אכן רק במקרים נדירים תקנה הלכת השיתוף (או תקנה שיתוף לפי
2 הדין הכללי) זכויות בנכס שאינו רשום על שם אחד מבני הזוג (קל וחומר בנכס שמעולם לא היה רשום
3 כאמור)" (בע"מ 9167/08 פלוני נ' פלונית, "נבר", מיום 27.1.08). נכון הוא שהפסיקה הפכה מקרים כגון
4 אלה לנדירים פחות, בעיקר בהקשר לנכס חיצוני שהוא דירת מגורים, אך תמיד תוך אותה הקפדה על הבחנה
5 בין קניית זכות ב"נכס חיצוני" לבין זכאות לזכות אובליגטורית דחויה מתוקף חוק יחסי ממון. כך נפסק
6 בהקשר זה לאחרונה:

7 "בחינת טענה לכוונת שיתוף ביחס לנכסים חיצוניים, ראוי כי תיעשה תוך התחשבות ורגישות גבוהה
8 לכוונת הצדדים הספציפיים ולאורח חייהם. יש לכבד את ההוראה המתייחסת לנכסים חיצוניים כאל
9 נכסים פרטיים ששוים לא יאוזן, ובהקשר זה יש לכבד את רצונו של הבעלים הקנייני שלא לשתף את
10 בן זוגו בנכסיו הפרטיים'. מכאן שהראיות בדבר כוונת שיתוף צריכות להיות ממשיות ובעלות משקל
11 ולא די במשאלת לב ובציפייה של בן הזוג הלא-רשום" (תמ"ש (י-ם) 22987-01-14 האישה נ' האישה,
12 "נבר", מיום 16.1.20).

13
14 25. לסיכום, אמור מעתה שהחברות שבמחלוקת הן "נכס חיצוני", שמאפייניו עוצבו בפסיקת בית המשפט
15 העליון. על כתפיו של התובע מונח הנטל להוכיח קיומה של כוונת שיתוף כלפי החברות, ולא די בעצם נישואי
16 הצדדים על מנת ללמד על השיתוף אליו מכוון התובע.

לגופו של עניין

החברות

על נטל ההוכחה – "הנטל המיוחד"

21 26. דוקטרינת הנכס החיצוני פותחה ונסובה תחילה סביב דירת המגורים, ולא בכדי. דירת המגורים נהנית
22 מ"יוקרה משפטית", נכס שהוגדר כ"גולת הכותרת" של השיתוף הזוגי. פעמים רבות דירת המגורים היא הנכס
23 המשמעותי היחיד בו מחזיקים הצדדים. ב"יוקרה" זו טמונים רכיבים והנחות חברתיות מוקדמות, מעולם
24 הציפיות וההסתמכות שאפשר לייחס לבני זוג החולקים קורת גג במשך תקופה משמעותית ומקימים תחתיה
25 תא משפחתי, ואף מתוקף עקרון תום הלב. מכלול ההנחות המוקדמות ממנו "נהנית" דירת מגורים מגולם ברף
26 נטל השכנוע שעל כתפיו הטוען לשיתוף – רף ש"אינו מחמיר" כלשון כבוד השופט י' דנציגר בע"מ 1398/11
27 לעיל (ס' 23), וכדברי כבוד השופט י' עמית באותו מקרה: "לטעמי, לצורך משקלו של אותו דבר מה נוסף'
28 הנדרש להוכחת כוונת שיתוף ספציפי יש להקל לגבי דירת המגורים לעומת נכסים אחרים" (שם,
29 ס' 2).

30 27. מכלול הנחות זה הולם הרבה פחות נכס שאינו דירת מגורים, נכס עסקי, וביתר שאת נכס לגביו מתקיים
31 מרשם זכויות שניתן לשינוי בהסכמה. רף ההוכחה הנדרש מהטוען לשיתוף כלפי נכס עסקי ממוקם גבוה
32 הרבה יותר, ועל כוונת השיתוף להשתקף מתוך ראיות בהירות וחד-משמעיות בעלות זיקה ברורה לנכס
33 העסקי.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

28. מקובלים על בית המשפט דברי ביהמ"ש לענייני משפחה בבאר-שבע:

"ביחס לנטל ההוכחה המוטל על הטוען להפעלת הדוקטרינה על נכס חיצוני שאינו דירת מגורים, סבורני כי מוטל נטל ראייתי מוגבר שכן אין חל הרציונל שמנחה את בתי המשפט עת דנים בדירת מגורים- אין עסקינן 'בנכס משפחתי מובהק, ולעיתים אף היחיד, המהווה את גולת הכותרת של התא המשפחתי'. כמו כן הנטל הראייתי המוגבר מתבקש, שאם לא כן יכול ויביא הדבר לריקון ההסדר הרכושי הקבוע בסעיף 5 (א) לחוק יחסי ממון מכל תוכן והפיכתו לאות מתה. ככל שעסקינן בנכס חיצוני שאינו דירת מגורים ואשר מתקיים לגביו רישום ע"פ דין, כי אז הנטל הראייתי המוגבר נדרש גם נוכח חשיבות הרישום והמשקל שיש ליתן לרישום זה כמשקף נאמנה את זכויות הצדדים בנכס. כפועל יוצא מנטל הראייה המוגבר כמפורט לעיל, הרי שביחס לאותם קריטריונים ונסיבות עובדתיות המצביעות על תחולת הדוקטרינה ושנקבעו בפסיקה ביחס לדירת מגורים, סבורני כי ככל שעסקינן בנכס חיצוני שאינו דירת מגורים, יש להקשיחם" (תמ"ש (ב"ש) 50571-10-12 פלוני נ' אלמונית, "נבר", מיום 20.8.15 (ס' 27)).

בנוגע לטענות שיתוף במניות חברה, ציין ביהמ"ש לענייני משפחה בירושלים הדברים הבאים:

"על התובעת הטוענת לשיתוף במניות החברה להצביע על נסיבות עובדתיות קונקרטיות מעבר לנישואין ולמגורים המשותפים, להביא ראיות חד משמעיות ולהוכיח כוונת שיתוף ספציפית במניות החברה בראיות פוזיטיביות של ממש. מתוך ראיות אלה על בית המשפט לתור אחר הכוונה של בני הזוג, ביחס לאותו נכס, ששים לב לכלל נסיבות חייהם, לרבות משך הנישואין, ההסתמכות על הנכס וכיוצא באלה [...]

הקלה ניכרת זו באשר לבית מגורים משותף אינה מוכרת כאשר עסקינן בנכס חיצוני אחר, ובפרט בנכס עסקי ובמניות חברה אז הנטל המוטל על הטוען כוונת שיתוף הוא נטל מיוחד" [הדגשות אינן במקור, וכך להלן, א.מ.] (תמ"ש (י"ם) 62133-06-15 ח' ש' ס' נ' א' ס', "נבר", מיום 30.7.17 (ס' 23)).

ועוד על "הנטל המיוחד" מפי כבוד סגן הנשיא אסף זגורי בביהמ"ש לענייני משפחה בטבריה:

"הפסיקה הכירה ביתר קלות בטענת שיתוף בנכס חיצוני מסוג דירת מגורים מכוח נישואין משותפים ארוכי שנים, אשר באה לידי ביטוי בהקלה בדרישת התוספת הראייתית הנדרשת להוכחת כוונת שיתוף כאשר עסקינן בבית המגורים המשותף בנישואין ארוכי שנים [...]. הקלה ניכרת זו באשר לבית מגורים משותף, אינה מוכרת כאשר עסקינן בנכס חיצוני אחר, ובפרט בנכס עסקי ובמניות חברה אז הנטל המוטל על הטוען כוונת שיתוף הוא נטל מיוחד" (תמ"ש (טב') 24361-12-15 י. א נ' ע. ל, "נבר", מיום 11.3.19).

על מהימנות בעלי הדין

29. זהו המקום לעמוד בקצרה על התרשמות בית המשפט ממהימנות גרסאות הצדדים, המתבססת על דיונים רבים והתרשמות בלתי אמצעית ממוצא פיהם, והכרות טענותיהם של הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

30. עדותו של האיש לא הותירה רושם חיובי. תשובותיו נטו שלא להתמקד בעיקר ונטו לעיסוק בטפל. עוד נטה להאריך בתשובותיו ולהתייחס לרובד הבלתי מהותי ובלתי רלוונטי לסעדים הנתבעים. עדותו היתה בלתי רציפה ולעיתים סותרת. נטה בעדותו להפרזה שפגמה במהימנותו, ואף נטה לקשור כתרים לראשו תוך גימוד חלקה של האישה במאמץ. גם בכך לא היה כדי להוסיף אמינות לגרסתו.
31. מעדותה של האישה התרשם בית המשפט באופן חיובי יותר. ניכר שנצמדה בתשובותיה לאמת, גם אם היה בה לפגום בטיעוניה המשפטיים או להציגה באור בלתי מחמיא. היא נותרה עקבית בגרסתה לאורך חקירה שנמשכה על פני שני דיונים. בדבריה דיברה בכנות ולא עלה הרושם שדבריה מונעים מתוך נקם או מניעים זרים. המניע שעלה מהתנהלות האישה לאורך ההליך, כמו גם מגרסתה ותשובותיה, הוא הגנה על מה שהוא בעיניה קניינה המוחלט, ובתוך כך, הכרה בזכויותיו של האיש הרשומות על שמו בהתעלם מאופן רכישתן. עוד אפשר היה להתרשם מעושר גרסתה של האישה, ששזורה בפרטים ומועדים ובטענות קונקרטיות הניתנות לבחינה.
32. בית המשפט התרשם לחיוב גם מעדותו של השותף של האישה והאחות בחברה השניה והשלישית (להלן – "השותף"). אין חולק שהשותף הוא בעל עניין אישי ניכר בהליך זה. הוא בן-זוגה הנוכחי של האישה, וכך במשך שנים ארוכות למדי. הוא הכיר את האישה כנציג החברה שמכרה את המכשירים הראשונים לחברה בשנים 1999-2000. הוא היה נוכח בחברה כשכיר משנת 2006 ושנה לאחר מכן הפך שותף בחברה השניה והקים עם האישה והאחות את החברה השלישית. ויחד עם זאת עדותו נמצאה עניינית וכנה, למרות המעורבות הרגשית שאפשר לייחס לו. השותף אף הרחיב בפרטים ושפך אור על נתונים רבים המאפיינים את התחום העסקי המדובר. ניכר היה מתשובותיו שאינו מבקש לייפות את הדברים או את האמת לטובת האישה, והקפיד בחקירתו הנגדית לדייק ולמקד את דבריו.

תמצית הרקע העובדתי וטענות הצדדים

33. החברה "XXXXXX בע"מ", הוקמה בשנת 1999 ומניותיה נרשמו על שם האישה והאחות בחלקים שווים. בחודש אוקטובר 2002, החברה שינתה שמה ל"XXXXXXX 2002 בע"מ" (להלן, שתי החברות האמורות תכוננה - "החברה הראשונה"). לימים הוקמו שתי חברות נוספות, המוחזקות בחלקים שווים על ידי האישה, האחות, והשותף. אין חולק שהאיש אינו ומעולם לא היה בעל מניות באף אחת מחברות אלה. לשם השלמת התמונה נזכיר שהעבודה המשותפת קירבה בין האישה ובין השותף, ונכון לבירור ההליכים בין הצדדים, השניים הם בני זוג כאמור.
34. האישה הרחיבה בתצהירה (ת/5) שהחברה הראשונה אינה פעילה עוד מטעמים חשבונאיים. בגלגולה זה החברה הראשונה עסקה בייצור מוצרים לתחום הפדגוגי. לטענת האישה והשותף בתצהירו (סומן ת/4) בשנת 2006 הצטרף השותף כשכיר בחברה הראשונה. הוא מומחה בתחום ההדפסה והחיתוך ורזי התחום מוכרים לו. בשנת 2007 הקימו האישה והאחות את חברת "XXXXXXX בע"מ", והשותף רכש שליש ממניותיה תמורת סך של 100,000 ש. בעקבות הידע שהביא עמו השותף פנתה חברה לתחומי פעילות אחרים ומתן שירותים בתחומי האלקטרוניקה, הביטחון, הרפואה ואלקטרואופטיקה (להלן – "החברה השניה").

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

35. בשנת 2008, השותף מונה כנציג תאגיד גרמני שעוסק ב XXXXXXXX. האישה, האחות והשותף הקימו חברה נוספת, בהתאם לתנאים שדרש התאגיד הגרמני לשם קבלת זיכיון. מטעם זה הוקמה החברה "XXXXXXXX בע"מ" (להלן – "החברה השלישית"). השותף הוא מנהלה הבלעדי של החברה, והיא עוסקת בשיווק טכנולוגיות XXXXXXXX (ר' גם תצהיר השותף, ת/4).
36. האיש טוען לשיתוף בחברות מתוקף נישואיו כאמור. במישור הקונקרטי התובע מעמיד בתצהירו (נ/4) את הטענות הבאות:
- א. האיש, האישה והאחות בקרו בתערוכה של מכונות XXXXXXXX בתל-אביב בשנת 1999 על רקע החלטתם לעסוק בתחום ולהכין יצירות לגני ילדים.
- ב. הוא לקח חלק ברכישת שתי המכונות הראשונות.
- ג. שתי המכונות הראשונות הוצבו בבית הצדדים במרפסת הסלון.
- ד. התובע עצמו עבד במרץ בייצור מוצרים לאחר סיום עבודתו ב XXXXXXXX, ו"לא אחת" נסע בעצמו לשווק את המוצרים ברחבי הארץ.
- ה. קו הטלפון של החברה, קו בזק נוסף, מוקם בבית הצדדים ושימש את החברה הראשונה.
37. לטענת האישה, לאיש לא היתה כל נגיעה לחברות ולהקמתן, ואין שחר לטענותיו. הוא לא היה מעורב בהן ולא היה לו קשר אליהן או ידע על שהתרחש או מתרחש בהן. המכונות הראשונות עבור החברה נרכשו בסיוע הוריה, כמתנה. האיש לא הכניס או הלווה כסף לחברות, ואף לא דרש מעולם להירשם כבעל מניות בחברות. השותף הוסיף בתצהירו (ת/4) שמאז הצטרפותו בשנת 2006 (כשכיר) מעולם לא ראה את האיש בחברה. כך גם ציין בתצהירו (ת/2) אחיה של האישה.
38. האישה מדגישה שהקימה את החברות ללא כל סיוע מצד האיש בעול גידול המשפחה, ובעוד היא הקימה את החברות לצד מלאכת גידול הקטינים ומשק הבית, האיש הקדיש זמנו לטיפוס בסולם הדרגות במקום העבודה, לצד עיסוקו הפוליטי ופעילותו הרבה בתחום, השתתפותו בכנסים וכד' אשר כילו גם את זמנו הפרטי. עוד היא מוסיפה בהקשר זה שבשנים הראשונות לפעילות החברה הראשונה, החברה הפסיקה פעילות בשעה מוקדמת על מנת שהאישה תתפנה לילדים, ושבה לפעילות בשעות מאוחרות לאחר השכבת הילדים.
39. האישה עומדת על כך, שאביה המנוח הוא שהעניק לה ולאחותה במתנה את הכספים הדרושים לפעילות העסקית, לרבות הכספים לרכישת המכונה המשמעותית הראשונה, ולמעשה החברות לא היו נולדות אלמלא כספי המתנה שהעניק להן אביהן. היא כופרת אפוא בעתירת האיש להכיר בחלקו בחברות.

רכישת המכונות

40. בירור טענות האיש דורש הסבר קצר על תחום עיסוק החברה ועל המכונות המדוברות. התחום הוא כאמור XXXXXXXXXXXXXXX, ובו נעשה שימוש במכשירים יחודיים. המכשיר בו עוסק המקרה קרוי "פלוטר", אותו נתאר לצורך העניין כמדפסת תעשייתית גדולת מידות. בתחילת דרכה של החברה הראשונה נרכשו שני מכשירים. בהעדר פרטים מדויקים נבחין ביניהם: "פלוטר" שולחני, ביתי, שנרכש בשנת 1999 לערך, עבור כ 3,000 \$; "פלוטר" תעשייתי, שנרכש בשנת 2000 לערך עבור כ 83,000 \$ (אלה יכוננו לשם הנוחות להלן – "המכשיר הקטן")

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

- 1 ו"המכשיר הגדול"). האיש אינו כופר בנתונים אלה ולא העמיד נתונים אחרים, ואין מניעה לקבלם מפי האישה
2 (ע' 73, ש' 1-7). עוד הרחיבה האישה בחקירתה, שלא היה קושי בהצבת המכשיר השולחני בבית הצדדים, בעוד
3 לשם הצבת המכשיר התעשייתי נדרש מנוף (ע' 64, ש' 7-28).
- 4 41. גרסת האיש בנוגע לרכישת המכונית לא נשזרה בפרטים רבים. לטענתו בתצהירו (נ/4), בשנת 1999 לערך ביקר
5 בתערוכה עם האישה לשם רכישת "פלוטר", "על מנת להכין יצירות לגן". המכונה הוצבה בבית, במרפסת
6 הסלון לדבריו, ובני הזוג הכינו יחדיו את היצירות ומכרו לגני ילדים. לטענתו הצדדים רכשו מכונה נוספת, שאף
7 היא מוקמה בבית הצדדים. הצדדים רכשו יחדיו חומרי גלם, ייצרו, ארזו ומכרו. האיש מוסיף וטוען שהצדדים
8 רכשו מכשירים נוספים, החברה התפתחה וגדלה, ועברה לפעול בשטח מסחרי ב.....
- 9 42. בעוד לגרסת האישה והעדים מטעמה, רכישת המכשיר הקטן מומנה מכספי הגן, ורכישת המכשיר הגדול
10 מומנה מכספי אביה, האיש לא העמיד כל גרסה לגבי אופן מימון רכישת המכשירים. בס' 9 ו 11 – לתצהירו
11 מציין האיש רק ש"החלטנו...לרכוש" את המכשיר הקטן, ו"בהמשך רכשנו" את המכשיר הגדול. האיש נוהר
12 מלטעון אפוא שהמכשירים נרכשו מכספים משותפים.
- 13 43. גם בחקירתו הנגדית, האיש לא העמיד גרסה לגבי מימון רכישת המכונית הראשונות:
14 ש. אתה תובע בעלות בזכויות בחברות של [האישה] שאתה לא רשום בהן. יש לך איזשהי הוכחה,
15 אינדיקציה שהתא המשפחתי העביר כספים לחברות האלה [האישה] הקימה עם אחותה ולאחר
16 מכן עם [השותף]?
17 ת. אני לא צריך לתבוע שום בעלות ולא צריך לבקש ממנה שום אסמכתא שצריך להיות רשום בעלות
18 בעסק שלה כי זוג שנשוי וחי ביחד, כל מה ששייך לה שייך לי ומה ששייך לי שייך לה (ע' 69, ש'
19 10-6).
- 20
- 21 44. יצוין שגם בסיכומי מוסיף האיש וטוען שרכישת המכשירים הראשונים על ידי אביה המנוח של האישה לא
22 הוכחה, לא כמתנה מצד האב המנוח ולחילופין לא כהלוואה. עוד טוען האיש שגם אם הסכומים הנתענים היו
23 מועברים מהאב לשם רכישת המכשירים, הסכומים נמוכים מהמחיר המוערך של המכונית המדוברות (ר' סי'
24 14-13 לסיכומי האיש). ואף על פי כן, נמנע האיש מלטעון שהמכשירים, או אחד מהם, נרכשו בכספים
25 משותפים, או בכספו של מי מהצדדים. למעשה אישר האיש בחקירתו, שלפחות המכשיר הקטן נרכש מכספי
26 גן הילדים (ע' 70, ש' 4).
- 27 45. האישה טענה בתצהירה (ת/5) שאת רכישת המכשיר הגדול והמכשירים אחריו מימנו הוריה. בחקירתה
28 הנגדית אישרה שהאיש ביקר איתה ועם אחותה בתערוכה בשנת 1999, והוסיפה שהמכשיר הקטן נרכש אותה
29 שנה מכספי הגן (ע' 64, ש' 7-28). לגבי המכשיר הגדול הוסיפה: "אבא שלי רכש אותה במלואה, היא גדולה
30 ומשמעותית, הראשונה עלתה \$3,000 והשנייה \$85,000 ואבא שילם על המכונה השנייה בשלמותה" (ע' 73,
31 ש' 1-7).
- 32 46. השותף, ששימש כאמור שכיר בחברה שמכרה לחברה את שתי המכוניות הראשונות (לכל הפחות), התבקש
33 לשוב על גרסתו (לגבי רכישת המכשיר הגדול) מספר פעמים בחקירתו בהקשר זה:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 14-01-57303 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האישה – דמי שימוש

- 1 ש. מה היה הסכום שאתה ראית שהוא הוציא?
2 ת. אני לא זוכר סכום, זה היה מאות אלפים.
3 ש. איך אתה זוכר?
4 ת. כי זה שווי הציוד שנרכש, אם אני עושה קורולציה להיום זה מאות אלפים.
5 ש. מי קיבל את מאות האלפים האלה?
6 ת. אני, אני הייתי שכיר, קיבלתי את הכסף הזה ליד.
7 ש. איך קיבלת את זה? במזוודה? בשיק?
8 ת. הסכום המשמעותי הראשון היה בשיק ואח"כ הלכתי עם [האב], אבא של [האישה] ז"ל לבנק והוא
9 השלים את התשלום.
10 ש. איך?
11 ת. לא זוכר אם זה היה העברה או שיק.
12 ש. למי בוצעה ההעברה?
13 ת. לחברה שעבדתי בה – XXXX (ע' 44, ש' 9-21).
14
15 ובמקום אחר בחקירתנו:
16 ש. זה היה העברה או שיק?
17 ת. במעמד ההעברה של המכונה התעשייתית [האב] נתן המחאה אחת גדולה, אני זוכר אותי הולך איתו
18 לבנק לביצוע תשלומים נוספים. אם הפלוטר עולה חצי מיליון שקל וקיבלתי 400,000 ₪ והיה עוד
19 תשלום של 100,000 ₪ אני לא יודע מה היה הסכום הראשוני ומה היה הסכום השני.
20 ש. קיבלת ממר [האב] המחאה אחת או המחאות ברבים?
21 ת. אני בוודאות כמעט מוחלטת זוכר שקיבלתי המחאה מאוד משמעותית בגודלה, לא יודע אם היא
22 הייתה כל הסכום או היו אח"כ השלמות, הייתה המחאה גדולה. אני חושב שקיבלתי המחאה אחת
23 ואח"כ השלמות תשלום (ע' 47, ש' 25).
24
25 ולשאלת בית המשפט השיב:
26 "לשאלת ביהמ"ש אני לא זוכר אם שאר התשלומים היו בהעברה כספית או במזומן. אנחנו מדברים על
27 שנת 2000, לפני 16 שנים" (ע' 48, ש' 9; וגם ע' 56, ש' 29).
28
29 47. גרסת השותף הותקפה אפוא מכל צדדיה. גם אם ימצא שנפלו בה אי-דיוקים לגבי אופן התשלום, בית המשפט
30 סבור שאין בכך לגרוע ממשקלה, בהינתן שמדובר בעדות לגבי תשלום שהתבצע כ- 15 שנים לפחות קודם לכן
31 והיא נותרה עקבית בבסיסה ובעיקריה.
32 48. עדויות אלה קיבלו חיזוק אף מעדות העדים האחרים מטעם האישה:
33 אמה של האישה העידה:
34 ש. בסעיף 16 את אומרת שאת ובעלך ז"ל שילמתם על הקמת העסק ורכישת הציוד כמתנה לבנות?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

- 1 ת. נכון.
2 ש. איך שילמתם?
3 ת. בשיק שקיבל אותו זה שמכר לנו – מר [השותף] שהוא עד ונמצא בחוץ.
4 ש. באיזה שנה זה היה?
5 ת. 1999 כתוב כאן.
6 ש. היית שם כשקנו את המכשיר?
7 ת. בוודאי.
8 ש. היית כששילמו?
9 ת. אני חתומה גם על השיקים. זה שיק כזה, אני יכולה להציג את זה. החשבון הזה קיים גם כיום. אני
10 מציגה את פנקס השיקים של אותו חשבון קיים שקיים עד היום (ע' 25, ש' 2-13).
11
12 49. גם אחי האישה ציין בתצהירו (סומן ת/2) שידוע לו מפי האב, שהאב סייע לבנותיו הן ברכישת ציוד, הן
13 בערבויות להשקעות. בחקירתו הנגדית הוסיף:
14 ש. כשאתה אומר בסעיף 8 לתצהירך שאבא שלך נתן לאחיות שלך סכומים לא מבוטלים על בסיס מה
15 אתה אומר את זה?
16 ת. על בסיס מה שאבא אמר לי ומה שראיתי בעצמי ומה שחוויתי בעצמי מ-2007 כשנכנסתי לעבוד
17 כיועץ. אבא שלי דיבר איתי ארוכות על הדברים האלה (ע' 28, ש' 20-23).
18
19 50. עובדת החברה גב' מ. מ. הגישה תצהיר מטעם האישה (סומן ת/3). גב' מ. היא עובדת החברה ו/או החברות מזה
20 17 שנים נכון למועד חקירתה, והיא חברה קרובה של האישה. בחקירתה השיבה:
21 ש. כשאת טוענת שאבא של [האישה] נתן בשנים הראשונות את הכספים לרכישה, את יודעת כמה
22 כסף הוא נתן?
23 ת. אני לא נגעתי בסכומים, אני רק יודעת בוודאות שכל ההתנהלות סביבי שידרה בוודאות מוחלטת
24 שכן כל פעם שקנינו מכונה אבא של [האישה] היה בא לראות את המכונה, זה כמו כלה בשבילו,
25 וראיתי את השמחה שלו הוא היה אומר בוודאות אני מאושר שהיא מאושרת. בהתנהלות אני יודעת
26 שהיה צריך לקחת מאבא של [האישה] את השיקים, זה היה ברור לי, שמעתי את ההתנהלות גם
27 סביב התזרים, שזה דרכו (ע' 37, ש' 13-19).
28
29 51. לסיכום סוגיה זו, נחה דעתו של בית המשפט, שרכישת המכשירים הראשונים לא מומנה באמצעות כספי
30 הצדדים, כי אם בכספי הוריה של האישה. בסיכומיו עומד האיש על כך שהסימוכין אותם הציגה אמה של
31 האישה בדמות אישורי משיכה/העברה מחשבון הורי האישה, אינם מלמדים שהמשיכה או ההמחאות
32 המדוברות נמשכו לטובת מוכרת המכשירים, ועוד שאחד מן הסימוכין מלמד על העברה מן החברה לטובת
33 ההורים דווקא ולא להיפך. אך גם אם אקבל את טענות האיש בהקשר זה, לא יהיה בכך לקדם את עתירותיו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

52. אכן, אין בידיו של בית המשפט לקבוע ממצא עובדתי ולקבוע שאותה העברה מדוברת מחשבון ההורים היא-
היא ההעברה מושא רכישת אחד המכשירים. אפשר עוד להניח לטובת הדיון שסך של 40,000 ₪ אכן מצא דרכו
מהחברה לחשבון ההורים. אך גם בכך אין כדי להוכיח שרכישת המכשירים מומנה מכספים משותפים, והדבר
כאמור לא נטען. אין בכך לסתור עוד את הקביעה שהמכשירים הראשונים מומנו מכספי ההורים. אין בכך
להעיד על שיטה או התנהלות שחזרה על עצמה. בשים לב לזיקה בין הוריהם של האישה והאחות לבין החברות,
בית המשפט אינו מוצא משקל בעובדה שבוצעה העברה כזו או אחרת לחשבון ההורים או אביה של האישה.
ההתנהלות החשבונאית של החברה או החברות אינה עומדת לדיון או להכרעתו של בית המשפט. למעלה מן
הצורך, הסבריה של האישה בנוגע להעברה נטענת זו מהחברה לידי האב המנוח או הוריה של האישה, נשמעו
סבירים ומתקבלים על הדעת (פרוטי' 23.10.17, ע' 68, ש' 4 ואילך). יש להניח שהחברות מתנהלות בהתאם לדיון,
מנהלות ספרים ומקפידות לדווח לרשויות כפי שמורה הדיון. בית המשפט אינו מוצא כל סיבה בנסיבות העניין
לפקפק בהנחה זו.

מעורבותו של האיש בחברות

53. בתצהירו האיש טען כזכור שלקח חלק במכירת המוצרים, ופגש איש או אנשי מכירות, ואף שעבד על המכשירים
עצמם, ייצר וארו לדבריו. האיש לא העמיד כל סימוכין לטענות אלה ולא זימן עדים שיכולים לאששן. יתירה
מכך, תשובותיו של האיש בחקירתו הנגדית, לא הותירו מקום לספק, שלא היה מעורב בעבודת החברות או
בניהולן.
האיש עצמו מתאר בחקירתו הדרה מוחלטת, לשיטתו, מכל מה שמתרחש בחברות או בהקשר להן, וכך עוד
מתחילתה של הדרך:

"ב-2002 כשישבנו עם אבא שלה וכולם אבא שלה אמר שבשום אופן [השותף] נכנס לעסק כי הוא רצה
שנחזור להיות תחת קורת גג אחת. ב-2006 אבא שלה כשהתחיל להיות טיפה חולה גם הוא יצא
מהעסק, הוא היה יועץ ומכוון אותם, ואני מ-2002 לטוב ולרע לא הלכתי ולא נכנסתי לעסק, הם יכלו
כמו שהם שינו את גן ב-2014 מגן לחברה, שלא ידעתי גם על זה, לא ידעתי שהוא היה שותף [...]"
(ע' 71, ש' 11-15).

ובמקום אחר:

ש. ב-2007 לא ידעת ש[השותף] נכנס כשותף?

ת. לא ידעתי, הייתי בהלם, כשהוצאנו את הדוחות כשהגשנו תביעה ב-2014 גיליתי שהוא היה שותף.
לפני לא ידעתי.

ש. לא ידעת עד 2014 שהוא שותף? לא ידעת שהוא המנכ"ל של החברה?

ת. לא ידעתי (ע' 71, ש' 18-22).

ובמקום אחר ציין האיש:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"מ ש' 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

1 "אני מ-2002 לא נכנסתי לנושא הזה של מה שהיא פתחה או לא כמו שהיא לא נכנסה לחיי העבודה
2 שלי מה עשיתי והתקדמתי במסגרת העבודה שלי, לא נכנסתי, עשינו הפרדה, אני מטפל בבית ובילדים
3 והיא תתעסק בעסק שלה יחד עם כל השותפים ביחד ואנחנו כל אחד... תחת קורת גג אחת" (ע' 68, ש'
4 24-21; ור' גם ע' 66, ש' 5-8).

5
6 גם תשובותיו של האיש לגבי הסעדים עליהם עומד, מלמדות על חוסר הבנה בכל הקשור בחברות, על ידיעה
7 אגבית בלבד של הדברים, אשר אין ספק שבזמן אמת הוא לא היה מעורב בהם כלל:

8 ש. על איזה חברות אנחנו מדברים בתביעות שלך?

9 ת. על כל החברות אמרתי כגוש אחד, מה ששייך לה שייך לי ומה ששייך לי שייך לה.

10 ש. איזה חברות אתה תובע פה?

11 ת. אני תובע את גן, את [החברה הראשונה] שהיה.

12 ש. אתה יודע שהיא כבר לא קיימת?

13 ת. כן, יודע שהעבירו את זה. יש 3 חברות ואותן אני תובע. לא זוכר אותן (ע' 68, ש' 14-19).

14
15 לשאלה מדוע לא נרשם כבעל מניות בחברה או החברות שהן לשיטתו משותפות, לא סיפק האיש תשובה
16 עניינית:

17 ש. למה לא רשמתם כבעלים?

18 ת. כי כל אחד טיפל בעבודה שלו, זה כמו שהיא לא נרשמה איתי ב XXXXXXXX, לא לפנסיה, לא
19 לגמול השתלמות, לא לדמי הבראה.

20 לשאלת ביהמ"ש לא ביקשתי להירשם, כל אחד עושה לכיוון של החיים שלו, של העבודה שלו,
21 אני לא אמרתי לחיים שלו, התכוונתי לכיוון של העבודה שלו (ע' 68, ש' 31).

22
23 54. לסיכום, גרסתו של האיש בחקירתו סותרת את טענותיו בתצהיר, אשר היו כשלעצמן חסרות פירוט. לא היה
24 זה מופרך להניח שבתחילת דרכה של החברה הראשונה, הבעל נתן יד וסייע, וכל עוד שהמכשירים הוצבו
25 בביתם של הצדדים. אלא שבהינתן נטל השכנוע שעל כתפי האיש, לא היה באלה על מנת להצביע על כוונת
26 שיתוף בנסיבות העניין.

27 משך פעילות החברה הראשונה מתוך בית הצדדים

28
29 55. בית המשפט סבור שיש לייחס משקל לנתון זה. פשיטא שככל שפעלו החברות מתוך ביתם של הצדדים זמן
30 ממושך יותר, יש בכך לחזק את הטענה לכוונת שיתוף כלפי החברות. מתצהירו של האיש עולה באופן בולט
31 שהוא נמנע מלציין את משך הזמן בו פעלה החברה מתוך בית הצדדים, ואף נמנע מהנחת מסגרת זמן כללית.
32 גם בסיכומיו נמנע האיש מהתייחסות לשאלה מרכזית זו. בתצהירו ציין אם כן ש"העסק עבר להתנהל
33 מ..... שם שכרנו מקום" (ס' 12). לעומתו טענה האישה שהחברה פעלה בימיה הראשונים מתוך ביתם

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 57303-01-14 האישי נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישי - דמי שימוש

1 של הצדדים, למשך חודשים ספורים בלבד, לפני שעברה לפעול מ (ע' 64, ש' 7-28; וגם פרוט'
2 מיום 23.10.17, ע' 64, ש' 17-20). גרסה זו מתיישבת עם גרסתם של העדים האחרים.
3 גב' מ. מ. העידה:

4 ש. מתי החברה עברה ל.....?

5 ת. בשנת 1999-2000. לא זוכרת במדויק. לא הרבה זמן אחרי שהתחלתי ונכנסתי לבית.

6 ש. שנה אחרי?

7 ת. לא, פחות. אני זוכרת שב-99 התחלתי אצלם, אחרי חצי שנה בערך עלה רעיון שנעבור למקום אחר
8 (ע' 36, ש' 8-12).

9 השותף העיד:

10 ש. איזה עוד מכשירים נרכשו לעסק? בתקופה שאתה מדבר עליה?

11 ת. באותו גודל שולחני ואילך? בהמשך נמכרו מכונות נוספות, חיתוך בלייזר, חיתוך מכאני.

12 ש. גם את זה סיפקתם לבית של [הצדדים]?

13 ת. לא.

14 ש. אז לאן?

15 ת. ל (ע' 46, ש' 24-29).

16
17
18 56. יוצא אפוא שהאישי אינו יכול להיבנות על העובדה שהמכשירים הראשונים הוצבו בתחילת הדרך במרפסת
19 ביתם של הצדדים. האישי לא סיפק כאמור גרסה כלשהי בהקשר לממד הזמן ואין ספק בעיני בית המשפט
20 שמדובר בתקופה קצרה ביותר בת מספר חודשים, כל שכן ביחס למשך פעולתו של העסק באמצעות החברות.
21 57. בהקשר זה אין בידי בית המשפט לקבל עוד את טענת האישי בנוגע לקו הטלפון של החברה שפעל מבית
22 הצדדים. עובדה זו לכשעצמה אינה בעלת משקל של ממש, ומקל וחומר ביחס לזמן הקצר בו פעלה החברה
23 הראשונה מתוך דירת הצדדים.

24 אוירת שיתוף לעומת הפרדה עסקית

25
26 58. כשם שצוין בתחילת הדברים, הצדדים חלוקים על הגורמים שהביאו לסכסוך ביניהם, שפרץ בין השנים 2000
27 עד 2002 וכל אחד מהם מטיל על כתפי האחר את האשם והאחריות לקרע. האישי טוען שהצדדים מיצו את
28 הסכסוך ושבו לשלום בית, בעוד באישה טוענת שהצדדים התגוררו כזרים תחת אותה קורת הגג.
29 59. לאחר שמיעת הצדדים באריכות, בית המשפט מוצא שגרסת האישה מתיישבת יותר עם הראיות, העדויות
30 והנסיבות עליהן נעמוד להלן. את גרסתו של האישי מתקשה בית המשפט לקבל כמהימנה להתרחשויות.
31 האישה העידה באריכות, בכנות ובפתחון לב על השבר שפקד אותה, באופן אישי, בשנת 2002 בסמוך להגשת
32 התביעות מטעמה (ע' 61, ש' 17 ואילך). בין היתר ציינה האישה:

33 "משנת 2002 שהיה שבר זה היה אירוע מאוד מאוד משמעותי בחיים שלי בכלל, לא רק האישיים,

34 מאוד בחלק האישי שלי וזה השפיע כמובן על החלק העסקי. מאותו רגע שיניתי הכל, גם אופי החברה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

1 השתנה לגמרי, פתחתי מיד לאחר מכן את [החברה הראשונה], החברה נרשמה רק על שם [האחות]
2 ושמי, וזה היה ברור שזה רק שלי, הוא לא בא פעם אחת לבקש להיות שותף בחברות כי היה ברור לו
3 שאין שום שיתוף" (ע' 65, ש' 5-9; וגם ע' 65, ש' 22-28).

4
5 60. האיש ביקש לאורך חקירתו הנגדית להמעיט מערך המשבר שפקד את הצדדים בשנת 2002 ועל רקע הגשת
6 התביעות שהוגשו אז ע"י האישה (ע' 63-65). תשובותיו של האיש גורפות ונטולות ניואנסים ומורכבות
7 שמאפיינות את הנסיבות, ומכאן חולשתן. לטענתו חזרו הצדדים לשלום בית מלא וחידשו ימיהם כקדם (ע'
8 66, ש' 11-12; וגם ע' 67, ש' 1-2).
9 גרסה גורפת זו אינה מתיישבת עם נסיבות העניין ולא הקרינה מהימנות. תשובותיו של האיש בחקירתו היו
10 בלתי ממוקדות ולעיתים בלתי קוהרנטיות. משנשאל לגבי טענות האישה לנתק, להעדר יחסי אישות, ולטענות
11 שהעלתה בתביעותיה משנת 2002, השיב:

12 ת. גם בזה היא שיקרה. יש גם הוכחות כי מ-2002 ממה שהיא כתבה המשפחה שלה התארכה אצלי
13 כל חג, ההורים שלה ישבו אצלי כל שישי – שבת והייתי מטפל בהם, אימא שלה ישבה פה ואמרה
14 שעם כל הכעס אני נחשבתי לבן אצלם בבית.

15 ש. כשהיא כותבת בעמ' 5 "הכעס גבר בין בני הזוג והיחסים ביניהם כמו שני זרים המתגוררים תחת
16 קורת גג אחת" ... (מצטטת) גם בזה היא שיקרה?

17 ת. אני אומר עוד פעם, את קוראת מה שהיא אמרה וזכותה לומר מה שהיא רוצה. אם היא רצתה
18 לקבל תשובות על כל השאלות האלה היא יכלה לחכות לקבל כתב הגנה, עצם העובדה שחזרנו
19 לשלום בית, היא שיקרה כי אם אומרים דברים חמורים כאלה למה לא התגרשנו אז? למה לא
20 הרימה את המקל ואמרה בוא נלך נתגרש. היא יכלה ב-2002, הייתה לה אופציות או לחכות לכתב
21 הגנה שלי והייתי עונה על כל השאלות שהיא כתבה, היא לא חיכתה ואם היה כ"כ רע היא יכלה
22 לבוא ולהגיד בוא נתגרש ואת זה היא לא עשתה. מה שהיא כתבה לא היה נכון או שהיא רצתה
23 לחיות עם הדבר הזה.

24 שנית, הייתה לה אופציה, היא אמרה בעדות שהיא עובדת מהבוקר ועד השעה שש ואחרי זה היא
25 הולכת לעבודה, אז תסבירי לי, את כאישה, כמה זמן היה לה לילדים? לטפל בילדים? לבשל להם?
26 כי מי שטיפל בילדים זה אני. אני חוזר ומציין שהנאמר בסעיף לא נכון (ע' 64, ש' 30 ואילך).

27
28 61. גם משנשאל האיש באופן קונקרטי על טיב היחסים בין הצדדים לאחר המשבר בשנת 2002, מילא פיו מים
29 ולא העמיד גרסה עובדתית הדוקה:

30 ש. אשתך טוענת שבעצם משנת 2002 לא חזרתם לשלום בית אלא בעצם בהחלטה קרה החלטתם
31 לחזור לגור באותו בית לטובת הילדים ולא כזוג נשוי לכל דבר ועניין. זה נכון?

32 ת. התשובה בתוך השאלה שלך, את אומרת בפירוש שהיא טוענת. אם היא טוענת זה לא נכון, חזרנו
33 לשלום בית, חזרנו בחזרה, הדבר היחידי שהיה ב-2002 שאבא שלה בא וישב ודיבר איתי ואמר

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

1 "כדי שיהיה שלום בית ושתחיו כמו שצריך בזוגיות כמוש צריך היא תעבוד בעבודה שלה, אני
2 בעבודה שלי" (ע' 65, ש' 30 ואילך).

3
4 ובהמשך:

5 ש. תאשר לי שבעצם מבחינתך מ-2002 חזרתם לחיות כמו זוג רגיל לחלוטין?

6 ת. בדיוק.

7 ש. האהבה פרוחה? מערכת יחסי המין הייתה מצוינת? הכל כרגיל?

8 ת. נכון.

9 ש. ב-22.9.14, במסגרת פרו' הדיון, שם אתה אומר בעמ' 8, שורה 4: "לעניין מערכת הזוגית יש
10 לפעמים מצבים שצריך לקבל החלטות לכאן או לכאן..." (מצטטת) הדברים כאן שהקראתי לך
11 שונים לחלוטין ממה שאמרת לי.

12 ת. הם לא שונים, לכל אחד יש את הפרשנות שלו [...] (ע' 66, ש' 9-16).

13
14 62. לסיכום, ומבלי להתיימר לאפיין כל היבט והיבט בחיי הצדדים, אין בידי בית המשפט לקבל את גרסתו
15 הפשטנית של האיש לפיה המשבר נפתר לשביעות רצונם של שני הצדדים, והם שבו למערכת זוגית חמה,
16 אוהבת ושיתופית. לעומת גרסתה המפורטת של האישה, לא השכיל האיש להעמיד גרסה קונקרטי ומפורטת,
17 אלא פנה לשלילת טענות האישה ומהימנותה בביטול ובאופן גורף.

18 63. לא למותר להפנות לדברי השותף בהקשר, המתיישבים עם גרסתה של האישה:

19 "אנחנו ב-2002 כפי שאמרתי כבר למעשה כבר היינו זוג והדבר היה ידוע גם לבעלה של [האישה]
20 שהתקשר לאשתי, גרושתי דהיום ואמר לה - תדעי השניים האלה זוג" (ע' 50, ש' 20).

21
22 חשבונות הבנק כסממן להפרדה רכושית

23 64. האיש העמיד טענות כבדות משקל בהקשר לחשבונות הבנק, טענות שהתבררו על ידי המומחה ומצאו מקום
24 בחוה"ד. בסיכומי התייחס בין היתר לעבודה שבמשך תקופה ממושכת, הפקידה האישה חלק משכרה
25 (ששולם באמצעות החברה השניה), לחשבונה הפרטי. האישה אישרה את הדברים בפה מלא מחקירתה:

26 ש. עד ליוני 13 לאורך כל השנים קודם לכן העברת משכורתך לחשבון המשותף?

27 ת. לא את כולה. השבר היה ב 2002 וב 2002 ציינתי שאין בינינו שום קשר וגם כשנסגרת התיקים

28 לא היה בינינו שום קשר אלא שני הורים המגדלים הילדים בבית אחד.

29 ש. כמה כן העברת לחשבון המשותף כמה לא?

30 ת. לא זוכרת.

31 ש. אעזור לך, בדקתי דפי החשבון נעבור ביחד, בתביעת המזונות לחודש מאי 13 לדומא עולה שכרך

32 נטו 13650 ₪ אך 8000 ₪ הפקדת לחשבון המשותף לאן את היתרה? נזכור שכום זה. חודש מאי

33 13 תלוש שכר מראה 13650 ₪,

34 ת. היתרה לחשבון האחר.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

- 1 ת. כי אין הדברות בינינו לכן פתחתי חשבון נפרד להפקיד היתרה לשם לצורך הילדים והילדים
2 יודעים וידעו על החשבון שלי ונהנו ממה שהיה שם.
3 ש. שאלתי למה לא הפקדת מלוא המשכורת בחשבון הנפרד?
4 ת. כי הייתה מערכת של שני הורים תחת קורת גג אחת עם תשלומי ארנונה והוצאות בלי מחלוקת
5 לכן הפקדתי 8000 ₪ לכיסוי הוצאות אלה.
6 ש. [האב] ידע שאת מפצלת שכרך?
7 ת. לא כמו שלא ידע על הרבה דברים אחרים ואני אומרת שלא חיינו כזוג אלא שני שותפים עם 3
8 ילדים ועשינו הכל לטובת הילדים. אני עשיתי מיטב יכולתי לגדל אותם בתנאים הטובים
9 ביותר שאפשר (ע' 52, ש' 4-15).
10
11 ובמקום אחר:
12 ש. [פלונית] המטפלת איך שילמת?
13 ת. חלק מהחשבון המשותף וחלק מהפרטי.
14 ש. בהמחאות באיזה חשבון זה היה?
15 ת. המחאה מהפרטי נדמה לי, לא זוכרת.
16 ש. קניות שנהגת להזמין הביתה בטל', איך שילמת?
17 ת. בכרטיס אשראי משותף שיווד מהחשבון המשותף (פרוט' 23.10.17, ע' 71, ש' 24-30).
18
19 67. נציין שאמירות אלה אינן מנוגדות בהכרח לאמירותיו של האיש עצמו, שבערבו של יום מגולגלת בהן אמירה
20 על הפרדה עסקית. ניוזכר בדוגמא לדבריו:
21 "אני מ-2002 לא נכנסתי לנושא הזה של מה שהיא פתחה או לא כמו שהיא לא נכנסה לחיי העבודה
22 שלי מה עשיתי והתקדמתי במסגרת העבודה שלי, לא נכנסתי, עשינו הפרדה, אני מטפל בבית
23 ובילדים והיא תתעסק בעסק שלה יחד עם כל השותפים ביחד ואנחנו כל אחד... תחת קורת גג אחת"
24 (ע' 68, ש' 21-24).
25
26 68. לסיכום סוגייה זו נציין, שחקירתה הנגדית הארוכה של האישה על פעולות ותנועות בחשבונה שלה, ללא כל
27 ידיעה או מעורבות של האיש, מלמדת מניה וביה על התנהלות נפרדת בנוגע לעסקי האישה. בתוך כך, החקירה
28 לא הותירה מקום לספק שהתנועות בחשבונה הפרטי, או למצער ההפקדות אליו, אינם של כספים מן החשבון
29 המשותף אלא רובם ככולם כספי מתוך החברה, מפרעות, הלוואות בעלים וכו' (ע' 54, ש' 21 ואילך; וגם ע' 57,
30 ש' 12-24).
31 69. כמו כן, אין בידי בית המשפט לקבל את טענת האיש ל"הברחה" בהקשר להפקדת חלק משכרה מן החברות
32 לחשבונה. לא שוכנעתי שמטרת הפיצול היא להרחיק כספים מפני התא המשפחתי או להסתירם מפניי האיש.
33 שוכנעתי שמטרת הפיצול היתה הימנעות ממחלוקות לגבי הוצאות המשפחה. לא נסתרה טענת האישה שלכל
34 הפחות חלק מהשכר אותו הפקידה לחשבונה חזר אל התא המשפחתי, עבור הוצאות שוטפות, חד-פעמיות

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישה – דמי שימוש

1 ואחרות. האישה העמידה בסיס עובדתי לכך בתצהירה ובחקירתה הנגדית. כמו כן, ומכיוון שההנחה היא
2 שהאישה ממילא יכולה היתה לשלוט בהיקף שכרה, גובהו ורכיביו, מבלי לערב את האישה ומבלי שיידע על כך,
3 פיצול השכר אינו מאופיין באותו יסוד נפשי המצוי בלב מעשה ההברחה, או רצון להתעשר על גבו של השותף.

הנסיעות המשותפות לחו"ל

4
5
6 70. בית המשפט יתייחס בקצרה לטענות האישה בהקשר זה, שנועדו להצביע לשיטתו על יחסים תקינים בין
7 הצדדים, כראיה לקיומה של כוונת שיתוף. לאחר חקירת האישה בהקשר זה, לא עלה בידי האישה להוכיח
8 שהנסיעות שלו ושל האישה לחו"ל היו נסיעות זוגיות לחופשה ובילוי. ספק עוד אם על רקע הנסיבות שפורטו
9 באריכות לעיל, היה בנסיעות לחו"ל כדי ללמד על שיתוף כלכלי, גם במידה והיה האישה מוכיח שמדובר
10 בנסיעות זוגיות. מסתברת יותר גרסתה של האישה, שלנסיעותיה עם האישה לחו"ל, הצטרפו גם הילדים,
11 נסיעות לחופשה משפחתית ולא זוגית (ע' 52, ש' 16 ואילך). גם בהקשר זה מצא בית המשפט את עדותה של
12 האישה מהימנה, פתוחה וכנה:

13 ש. למה טסת איתו לחו"ל?

14 ת. בגלל הילדים אם החלטנו לגדל את הילדים ביחד החלטנו לתת לילדים מעטפצ[ת] משפחתית
15 עשיתי מאמץ זה שעלה לי ביוקר ובבריאות.

16 ש. החלטתם על מערכת משפחתית שכללה טיול משפחתי לחו"ל?

17 ת. כל אחד יגדיר משפחתי משפחתי זו קורת גג לילדים ומעטפת כדי שיגיעו לבגרות ולהגיד זהו.
18 בינינו לא היה כלום (ע' 53, ש' 8-13).

19 ובמקום אחר:

20 ש. בשנת 15 שאלתי אם היית עם [האישה] והילדים בחול אמרת לא?

21 ת. נכון

22 ש. אישור ממשרד הפנים עולה שהיית 6 פעמים בחול בשנה זו אני יכול לייחס כל 6 פעמים
23 אלו לעבודה?

24 ת. חמש פעמים עבודה פעם בילוי [...] (ע' 58, ש' 24-28).

25
26 71. לסיכום, האישה לא הוכיח שהחברות, או אחת מהן, הן נכס משותף. חלקה של האישה בחברות הוא בבחינת
27 קניינה המוגן ברישום. כפי שהובהר בראשית הדיון, החברות או חלקה של האישה בהן, הם אינם נכסים בני-
28 איזון. הצדדים נקטו בהפרדה עסקית בכל הנוגע לעיסוק ידה ועסקיה של האישה, בהם לא היתה לאיש
29 מעורבות כלשהי. בהקשר זה בית המשפט אינו מוצא קושי בהתנהלות האישה כלפי החברות, ההלוואות
30 שנטלה מהחברות או התנהלותה החשבונאית כלפיהן. עניינים אלה אינם נוגעים להליכים דני, וכאמור, אין
31 מקום לפקפק בניהול התקין של החברות – שהוא עניין לבעלי המניות. למעלה מן הצורך, גם תשובותיה של
32 האישה לגופן של טענות הניחו דעתו של בית המשפט שפעולותיה כלפי החברות נעשות בהסכמת השותפים
33 ואורגני החברות, והן אינן רלוונטיות במאומה לסכסוך בין הצדדים (ר' ע' 45, ש' 32; ע' 47, ש' 15 ואילך; ע'
34 48, ש' 21; ע' 49, ש' 10). העובדה שצמד מכוונות הוצבו למספר חודשים במרפסת הבית, או הקמת קו טלפון

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישה – דמי שימוש

1 לחברה ע"ש הצדדים, אינן מלמדות על כוונת שיתוף כלפי החברות. גם נסיבות החיים שאפפו את מרבית
2 השנים שלאחר הקמת החברה הראשונה, לא הלמו כוונת שיתוף, והנסיעות לחו"ל אינן מלמדות אחרת.

גן הילדים

3
4
5 72. ענייננו בטענות האיש כלפי גן הילדים **כעסק**, ולא כלפי הזכויות במקרקעין עליהם ניצב הגן. בתצהירו (נ/4)
6 ציין האיש שעתירתו היא לקבלת מחצית המניות והזכויות בחברות ובגן הילדים (ס' 34). בהקשר זה עמדת
7 האיש זהה לעמדתו בהקשר לחברות, והיא שזכאותו צומחת מעצם נישואיו לאישה ומתוקף הזכויות שמקנה
8 לו חוק יחסי ממון. הרחבנו בדבר האבחנה בין שני משטרי השיתוף, ולא נשוב על הדברים.

9 73. אין מחלוקת על העבודה שגן הילדים הוקם על ידי אמה של האישה יחד עם האחות בשנת 1978. **בשנת 2001**
10 **לערך, בסמוך לאחר הקמת החברה הראשונה, הפסיקה האישה לעבוד בגן, והאחות מנהלת אותו מאז באופן**
11 **בלעדי**. האישה הציגה עוד הסכם מתנה שהאם ערכה עמה ועם האחות ביום 1.1.92, בו העניקה האם במתנה
12 לבנות את הזכויות בגן הילדים (כעסק) (נס' א' לתצהיר האם, סומן ת/1). אין חולק שלאחר ההסכם המשיכה
13 האם לעבוד בגן כגננת שכירה ופרשה מניהול הגן כאמור (ר' עדות האם, ע' 20, ש' 19).

14 74. יצוין עוד שבהקשר זה, וכפי שיובהר בדיון לגבי המקרקעין עליהם בנוי גן הילדים, אין מחלוקת בין הצדדים
15 שבמשך שנים ארוכות, ובעקבות רכישת המקרקעין, הכנסות הגן יועדו רובן ככולן לסילוק המשכנתה,
16 וששיעור החוזר החדשי עמד על כ-22,200 ₪. האיש אישר עובדה זו בחקירתו (ע' 76, ש' 20-22).

17 75. לאחר שמיעת הצדדים באריכות, ובהעדר כל ראיות מצד האיש לכוונת שיתוף כלפי נכס זה, אין בידי בית
18 המשפט לקבל את עתירת האיש, ויש להעדיף את גרסתה של האישה, לפיה בסמוך להקמת החברה הראשונה
19 הפסיקה לעבוד בגן, שם עבדה עד אותה עת כגננת והשתכרה כשכירה בלבד. ממועד זה, בסמוך לשנת 2002,
20 פסקה מעורבותה הישירה ופעילותה בגן הילדים, והיא לא זכתה לשכר או לכספים מגן הילדים (להבדיל
21 מהחלטת הוריה לרכוש עבור האישה ואחותה את המכשיר הקטן מכספי הגן בשנת 1999). כך האישה
22 בחקירתה:

23 ש. את מושכת רווחים מהגן?

24 ת. לא בכלל לא מאז שהפסקתי לעבוד בגן זה משנת 2001, 2002 אני חושבת.

25 ש. מאז 2001 ועד היום לאן הועברו כספי הגן?

26 ת. משלמת את המשכנתא של הגן (ע' 44, ש' 34).

27 ובמקום אחר:

28 ת. כי אני לא מעורבת בגן משנת 2002, לא עובדת ולא מעורבת.

29 ש. כמה השתכרת לחודש כשהתחלת לעבוד בגן.....?

30 ת. ממש לא זוכרת.

31 ש. אמך טענה בחקירתה שחתמתם על הסכם שהיא מעבירה לך ולאחותך את הגן.

32 ת. נכון.

33 ש. מה החלק שלך בהסכם?

34 ת. 50-50 או 51 ל[אחות] ו-49 לי, משהו כזה, הגשנו לביהמ"ש את ההסכם.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

- 1 ש. חלוקת האחוזים הייתה כך לאורך כל הדרך?
2 ת. אני חושבת שלאורך כל הדרך (ע' 63, ש' 21-29).
- 3
4 76. גם מדבריו של האיש בחקירתו, עולה שלא היה מעורב כלל בגן הילדים, בניהולו או בהחלטות לגביו, ואיש לא
5 נשאל לדעתו או הסכמתו.
6 ש. הציגו לך בזמן העדות של אימא של [האישה] הסכם, בהסכם אימא מעבירה את מניותיה בגן רק
7 ל[אישה].
8 ת. את ההסכם שהראו פה בחיים לא ראיתי, עד שהראו את זה פה בביהמ"ש. אם עשו דברים שלא
9 הייתי שותף להם, בשקר, כמו שהם עשו את ההסכם, יכלו לשמור את הקבלות של האבא שנתן
10 כסף, את הקבלות של גן יכלו לעשות את כל ההסכמים אז. הייתה להם גם אופציה ב-2002
11 להניח הכל על השולחן.
12 ש. אתה העדת עכשיו שההורים של [האישה] התייחסו אלייך כמו בן והיו מאוד הגונים וישרים?
13 ת. נכון.
14 ש. אימא של [האישה] ישבה פה והציגה הסכם עם דף משנת 1999 שנראה כך והוצג במקור
15 לביהמ"ש ואתה רואה את המסמך הזה פעם ראשונה לשיטתך?
16 ת. נכון.
17 ש. זה אומר שיש דברים שההורים של [האישה] נתנו לה באופן ישיר מבלי שאתה קיבלת אותם?
18 ת. אני לא יודע, לא אוכל לאשר את זה, הם יכלו לתת לה דברים מאחורי גבי. יכלו לתת הכל. אבל
19 בסופו של דבר מה שרשום – מה ששייך לי ולה זה רק לי ולה ביחד. גם ההורים שלי נתנו לי הרבה
20 דברים. את כל הרכוש, המקרר, סלון, פינת אוכל (ע' 70, ש' 11-25).
- 21
22 77. האיש לא הוכיח אפוא שהוא זכאי לקבל לידי מחצית מזכויות האישה בגן – גם במידה ואכן היו לה זכויות
23 בו. נזכיר שאין מחלוקת בין הצדדים שבשנת 2012 הוקמה חברת "גן בע"מ", ומאז גן הילדים פועל
24 באמצעותה, כשהתכלית היא דרישות הרגולטור לגני ילדים לפי חוק חינוך חובה. אין מחלוקת שהאחות היא
25 בעלת המניות היחידה בחברה (ר' תשובת המומחה מיום 25.3.18). חברה זו לא צורפה להליכים שבפניי.
- 26 78. לשם השלמת התמונה, יצוין שהאיש לא הוכיח את טענתו בעלמא לפיה ביצע עבודות אחזקה בגן הילדים (ע'
27 76, ש' 11-13). גם אם היה מוצא בית המשפט שהאיש התבקש לתקן מידי פעם ליקוי כזה או אחר – ולא
28 הובהר מהי מומחיותו של האיש בהקשר זה – לא היה בכך בכדי להקנות לו זכויות בגן או ללמד על כוונת
29 שיתוף. הוא הדין לגבי הטענה לפיה לקח חלק כע"ד בתביעת עובדת נגד הגן. מעמדו כע"ד לטובת הגן, אינו מקים
30 יש מאיין זכויות שאינן נתונות לאיש לפי דין.
- 31 79. לסיכום, טענות האיש לזכויות בגן הילדים (כעסק) נדחות, והוא אינו זכאי להירשם כבעל זכויות בעסק ואינו
32 זכאי לפירוטיו.
33
34

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישה – דמי שימוש

מגרש הגן

- 1
- 2 גן הילדים שכן ברח' XXXXXXXX, כנגד תשלום שכר דירה. כיום שוכן הגן על מגרש המצוי ברח' XXXXXX ב
- 3 XXXXXXXX, הידוע כגוש XXXXX חלקה XX (להלן – "המגרש" או "מגרש הגן"). הבעלים הרשומים של המגרש
- 4 הם האיש והאישה, וכן האחות ובעלה בחלקים שווים – **לאמור שעל שמו של האיש רשומות 1/4 מן הזכויות**
- 5 **על המגרש**. האיש טוען בתצהירו (סומן נ/4) שבעת רכישת המגרש עמד עליו מבנה בודד, ולימים הורחב המבנה
- 6 ונבנה מבנה נוסף. כמו כן נטלו כל הבעלים שתי הלוואות מובטחות במשכנתה, שלדבריו הושבה "באמצעות
- 7 העסק".
- 8 **81.** לטענת האישה המגרש עליו פעל הגן כאמור נרכש בשנת 1994. לשם רכישתו ניטלו משכנתאות ורבע מן
- 9 הזכויות במגרש נרשמו של שמו של האיש מכיוון שנרשם כלווה כלפי הבנק. ההחזר החודשי של ההלוואות
- 10 עמד על שיעור 22,000 ₪, ומי מהצדדים לא נשא בהשבתה, אשר מומנה מהכנסות גן הילדים. **האיש כאמור**
- 11 **אישר זאת בתצהירו וגם בחקירתו** (ע' 76, ש' 20-22). אף על פי כן, **האישה הסכימה לפירוק השיתוף במגרש**
- 12 **הגן בהתאם לרישום הזכויות.**
- 13 **82.** ביום 22.9.14 הסכימו הצדדים על מינוי של מר דותן דרעי, שמאי מקרקעין, כמומחה מטעם בית המשפט,
- 14 לערוך שמאות לדירת המגורים ולמגרש הגן. על פי חוות דעתו מיום 15.1.15 שווי מגרש הגן 1,500,000 ₪.
- 15 **83.** בנוגע לאופן פירוק השיתוף, לא הרבה האיש בטיעונים או פעולות מתבקשות. בהיותו בעלים רשום, לפי **סעיף**
- 16 **37(א) לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969**, זכאי האיש לתבוע פירוק שיתוף בכל עת. ויחד עם זאת פירוק שיתוף
- 17 יעשה בהסכם בין השותפים או לפי צו בית המשפט (ר' ס' 38 לחוק המקרקעין). אלא ששותפיו הנוספים של
- 18 האיש למקרקעין (האחות ובעלה) לא צורפו לתביעה כבעלי דין. בית המשפט אינו יכול לתת צו כלפי מי שאינו
- 19 צד לפניו, ומנגד אינו יכול לחייב את האישה לשלם לידי האיש שיעור העולה על חלקה הרשום במקרקעין.
- 20 **84.** **לפיכך ובנסיבות העניין, מוגבל בית המשפט למתן סעד המורה על פירוק השיתוף בנכס בהסכמת כל**
- 21 **השותפים בכל דרך שימצאו לנכון ועומדת לרשותם על פי דין, ולפי שווי שיקבע אף הוא בהסכמת השותפים.**

דירת המגורים

- 22
- 23
- 24 **85.** **הצדדים רשומים כבעלים שווי זכויות של הדירה המצויה ברח' XXXXX ב XXXXX, וידועה כגוש XXXXX**
- 25 **חלקה X תת-חלקה X (להלן – "הדירה").** לטענת האיש בתצהירו, הצדדים רכשו את הדירה מהורי האישה,
- 26 על פי שווי של 1,300,000 ₪.
- 27 **86.** לטענת האישה, הדירה מצויה מעל דירת הוריה (ועל כך אין מחלוקת), והם שנתנו לה את הדירה במתנה.
- 28 הוריה "נאלצו" לדבריה להסכים לרישום מחצית הזכויות על שם האיש, מפאת הלחץ שהפעיל עליה האיש.
- 29 **יחד עם זאת, האישה מסכימה לפירוק השיתוף בבית בחלקים שווים.**
- 30 **87.** נוכח הסכמת האישה לפירוק השיתוף בהתאם לרישום הזכויות, נמנע הצורך להכריע בטענות הצדדים. יחד
- 31 עם זאת בית המשפט מוצא צורך לציין **שלא הוכחה טענת האיש לפיה הצדדים "רכשו" את הדירה מהורי**
- 32 **האישה**. בתצהירו האיש אינו מרחיב בפרטים (ס' 37). גם תשובותיו בחקירה הנגדית לא שכנע בגרסתו לפיה
- 33 היה במימון חלק מעלות תוספות הבניה משום "רכישת" זכויות מהורי האישה (ע' 78, ש' 15 ואילך). לעומתו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האיש – דמי שימוש

1 האישה הרחיבה בתצהירה וציינה שהצדדים אכן נטלו משכנתה לשם השתתפות במימון תוספות בניה לדירת
2 הוריה, בעוד דירתם בקומה שניה ניתנה לצדדים במתנה, וששווי דירתם עולה על שווי אותן תוספות בניה
3 מושא המשכנתה שנטלו (ת/5 ס' 35-43).
4 בסיכומיו לא עמד האיש על אופן פירוק השיתוף. לפיכך מורה בית המשפט על פירוק השיתוף בדירה .88
5 באמצעות רכישה זכויות האחד על ידי הצד האחר, או על דרך מכירתה לצד ג' וחלוקת התמורה לאחר סילוק
6 משכנתא ו/או הלוואות הקשורות לנכס, וניכוי הוצאות העסקה. במקרה של מכירת הזכויות לצד ג', תעמוד
7 לכל אחד מהצדדים זכות ראשונים להשוות לגובה ההצעה הגבוהה ביותר.

חוות דעת האקטואר

8
9
10 .89 ביום 22.9.14 מונה בהסכמת הצדדים רו"ח מר נתן שטרנפלד כמומחה מטעם בית המשפט לשם עריכת חוות
11 דעת. עוד הסכימו שמועד הקרע – המועד הקובע לשם איזון המשאבים – יחול בחודש ינואר 2014. יובהר
12 שהסכמת הצדדים ניתנה תוך שמירת כל טענותיהם, ולענייננו, בכפוף לכפירת האישה בהתקיימותו של שיתוף
13 כלפי החברות וגן הילדים (כעסק). המומחה התבקש לאזן את הזכויות הצדדים הסוציאליות שצברו הצדדים;
14 כמו כן התבקש להעריך את שווי החברות (הראשונה, השניה והשלישית) ואת שווי חלקה של האישה בחברות;
15 את שווי גן הילדים (כעסק); וכן לאזן את זכויות הצדדים בחשבונות הבנק לרבות איזון סילוק יתרת החובה
16 בחשבון המשותף. חוות הדעת המומחה נערכה ביום 19.9.16 (סומן ח/1).
17 .90 הצדדים הרבו בטענות כלפי עבודת המומחה וחוו"ד גופה. שני הצדדים נעזרו בשירותם של מומחים מטעמם,
18 הגישו שאלות הבהרה ובעקבותיהן הוגשו תשובות המומחה, אשר נחקר באריכות על ידי שני המומחים מטעם
19 הצדדים ביום 26.3.18, שיוחדה רובה ככולה לחקירתו. טענות הצדדים כולן נגעו לשווי החברות ושווי גן
20 הילדים. נוכח הכרעת בית המשפט שחלקה של האישה בגן הילדים ובחברות אינם נכסים בני-איזון, יש
21 לתת את הדעת לחלקים הרלוונטיים בחוות הדעת.
22 .91 בחוות דעתו מניח המומחה את היסודות לחוו"ד ומטעים שנכון למועד הקובע, האישה צברה זכויות
23 פנסיוניות בשתי פוליסות של "כלל" והאיש בקרן "נתיב" (ע' 3, ס' ג'); לצדדים זכויות בקרה"ש ולאיש זכויות
24 גם בקופ"ג; (שם, ס' ד'); לאיש נצברו ימי חופשה ומחלה (ע' 4, ס' ה'); מענק הפרטה בשיעור 100,000 ₪
25 ברוטו; מחלקו של הבעל קוזזו הלוואות שנטל ממקום העבודה, ומנגד נמנו בחלקו חסכונות שצבר דרך מקום
26 העבודה (שם, ס' ו-ח'). לשם איזון חשבונות יתרות חשבונות העו"ש נכון למועד הקובע וסילוק יתרת חובה
27 בחשבון המשותף, מצא המומחה שהאיזון הוא לזכותו של האיש.
28 .92 לפי ערכן הנוכחי (לאיזון לפי האפשרות הראשונה), העמיד המומחה את הזכויות הסוציאליות של האיש
29 (פנסיה, ביטוח, קופ"ג וקרה"ש) על שיעור 940,392 ₪ (כמפורט בטבלה, ע' 23, ס' ו' לחוו"ד). סך מלוא זכויות
30 האיש הועמד ע"ס 1,055,824 ₪, לאחר הוספה, או הפחתה, מזכויות האיש של הרכיבים האחרים (ימי חופשה
31 ומחלה, מענק הפרטה, הלוואות וחסכונות ממקום העבודה, ואיזון חשבונות הבנק). את זכויותיה
32 הסוציאליות של האישה (פנסיה "כלל" וקרה"ש) העמיד המומחה על סך 306,543 ₪ (כמפורט בטבלה, ע' 25,
33 ס' ב' לחוו"ד). יחד עם זאת, והואיל ולשם איזון המשאבים ייחס המומחה לזכויות האישה הן את שווי חלקה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישה – דמי שימוש

- 1 בגן הילדים והן את שווי חלקה בחברות, העמיד המומחה את סך מלוא זכויות האישה לאיזון על סך
2 3,832,914 ₪.
- 3 93. הואיל ונקבע כאמור, שחלקה של האישה בגן הילדים (העסק) ובחברות אינו נכס בר-איזון, **הרי שהאישה אינו**
4 **זכאי לאיזון משאבים כלפי שווי חלקה זה**. יובהר שטענותיהם הרבות של הצדדים, כמו גם שאלות הבהרה
5 הרבות, התייחסו להערכת שווי החברות וגן הילדים ולא כוונו כלפי הזכויות הסוציאליות (ר' תשובות הבהרה
6 והודעות המומחה מהמועדים (1.2.17 ; 19.3.17 ; 25.3.18 ; 22.5.18 ; 22.11.18 ; 13.12.18 ; 4.3.18). כמו כן
7 ובעקבות טענות הצדדים הוגש תיקון לחוות הדעת (סומן ח/2), שגם הוא בהתאם אינו נוגע לזכויות
8 הסוציאליות.
- 9 94. לא נעלמה מעיני טענת האישה בסיכומיה בכל הנוגע לשיעור הפנסיה של האישה, לא פנה המומחה אל המעסיק
10 של האישה לשם קבלת נתונים (ס' 67). בית המשפט סבור שהאישה לא יכולה להיבנות מטענה זו. האישה אינה
11 טוענת להסתרה או הונאה של המומחה. הצדדים הרבו במחלוקות כלפי גילוי מסמכים וגם בהקשר זה עמדו
12 לאישה מלוא הכלים הדיוניים לעמוד על קבלת מסמכים ממקום העבודה של האישה, ככל שסברה שהנתונים
13 שבפני המומחה שגויים.
- 14 95. יוצא אפוא שיש לאזן את משאבי הצדדים בהתאם לחוות דעת המומחה, תוך השמטת שווי חלקה של האישה
15 בחברות ובגן הילדים (כעסק) מחלקה העומד לאיזון משאבים. כל יתר הרכיבים בחוות הדעת יאוזנו כדין
16 לרבות האיזון בין חשבונות הבנק כאמור בחו"ד.
- 17 96. הצדדים יפנו לרו"ח לשם עריכת איזון משאבים בהתאם לאמור, תוך שערך הסכומים לאיזון למועד חוות
18 הדעת החדשה. חוות הדעת תתייחס לביצוע איזון מידי ותוך שערך הזכויות הבלתי נזילות, לאמור, בהתאם
19 לאפשרות הראשונה בחוות הדעת. בכך יקל על הצדדים לבצע קיזוזים לשם סיום ההתחשבות ומימוש מהיר
20 של פסק הדין.
- 21 97. הצדדים יישאו בחלקים שווים בשכר טרחתו של הרו"ח.

התובענה לדמי שימוש - תלה"מ 23320-06-18

- 22
- 23
- 24
- 25 98. האישה הגישה תביעתה זו בחודש יוני 2018, כארבע וחצי שנים לאחר הגשת תביעת האישה, וכשלוש וחצי שנים
26 לאחר הגשת תביעותיה לעניין הקטינים (אז) ומזונותיהם. כמו כן, התביעה הוגשה שנתיים ו 4 חודשים לאחר
27 שהאישה עזבה את דירת הצדדים.
- 28 99. האישה מודה בסיכומיה שהתובענה "הוגשה באיחור", אך לטענתה אין בכך ללמד על שיהוי, שכן "לא צפתה
29 שעריכת חווה"ד תגזול זמן רב ותאריך בכך את ההליך".
- 30 100. לגופו של עניין, האישה עותרת לפסיקת דמי שימוש ממועד עזיבתה את הדירה בחודש **פברואר 2016**. האישה
31 טוענת שהאישה נותר לגור בדירה בהסכמתה, בעוד היא נאלצה לשכור דירה עבורה ועבור אימה. במועד עריכת
32 הגט התנה האישה את הסכמתו לגט בכך שהוא יישאר להתגורר בדירה, ובכך נאלצה האישה לעזוב. כמו כן,

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

1 לפני עזיבתה את הדירה, האיש לטענתה "חנק את האישה והפיל עליה עול שהכביד עליה ושעמו לא יכלה
2 להמשיך בשגרת יומה".

3 101. לטענת האיש בסיכומיו, דין התביעה להידחות משום השיהוי שבהגשתה. לגופו של עניין טוען האיש
4 שהזכות לקבלת דמי שימוש קמה במקרים בהם נמנע מהשותף שימוש במקרקעין, ללא הצדקה ושלא כדין.
5 האישה עזבה מרצונה החופשי, מבלי שהוא מנע ממנה שימוש בדירה, ואין בכוחה להפוך אותו שוכר בעל-
6 כורחו בביתו. האיש מוסיף שטרם עזיבת האישה, היא הודיעה על כך לאיש באמצעות ב"כ, ולא עלתה
7 בהודעתה דרישה לדמי שימוש. האיש מוסיף עוד שנשא בחלקם של הקטינים בדמי המדור ואין לחייבו
8 בנסיבות אלה לשאת במקביל גם בדמי שימוש. במידה והאישה היתה עותרת לפסיקת דמי שימוש בסמוך
9 לעזיבתה, היה האיש עומד על כך שלא יישא במקביל גם בתשלום דמי מדור. האיש טוען עוד שמאז שהאישה
10 עזבה את הדירה, היא נמנעה מלדרוש פירוק השיתוף בדירה, בעוד הוא שעתר לכך.
11

דיון והכרעה

12 102. זכותו של בעל זכויות במקרקעין לקבלת שכר ראוי עבור שימוש שעשה שותפו במקרקעין, נקובה בסעיף 33
13 לחוק המקרקעין, תשכ"ט – 1969. יישומה של הוראה זו על יחסים בין בני זוג המתגוררים במקרקעין
14 משותפים נדונה בפסק הדין בעניין "זרקא" (ע"א 1492/90 זרקא נ' פארס, "נבו"). נפסק שנסיונות בהן אחד
15 השותפים עושה שימוש בלעדי במקרקעין באופן המונע שימוש מיתר השותפים, מקימות כלפי השותף חובה
16 לשאת בדמי שימוש. ובאותה נשימה נקבע, מאידך גיסא, שהיה ולא נמנע השימוש, אף אם לא נעשה שימוש
17 בפועל ע"י השותפים, לא קמה עילה לחיוב בדמי שימוש. לצד הלכת "זרקא" נשמעו בפסיקה קולות אחרים
18 אשר ביקשו להגמיש את המשוואה שהונחה בהלכת "זרקא". לאמור, שכל מניעה כנה ואובייקטיבית של
19 השימוש במקרקעין, בהתעלם מהשאלה מי יצר את המניעה, מזכה בפסיקת דמי שימוש (ר' ע"א 891/95
20 זידאני נ' אבו אחמד, פ"ד נג(4) 769). ויחד עם זאת, ההלכה היא כהלכת "זרקא" כאמור, ויש לתת משקל
21 לשאלה האם נמנע מן האישה השימוש בדירה, כמו גם לעובדה שהאישה היא שעזבה את הדירה המשותפת.
22

23 103. בית המשפט סבור שלא עלה בידי האישה להוכיח שהנסיבות מקימות זכאותה לפסיקת דמי שימוש. בית
24 המשפט אינו מפקפק בטענה שהחיים חתחת קורת גג אחת היו כרוכים בסבל, אי נוחות ואי נעימות מרובים,
25 ומוכן לקבל את טענת האישה ש"הגיעו מים עד נפש", ולא היתה יותר היתכנות לחיים לצד האיש בדירה
26 המשותפת. ויחד עם זאת, מכל טענות האישה עולה מוטיב ברור של הסכמה ותכנון. עזיבת האישה לא
27 נעשתה בחטף, או תחת איום, כי אם תוך תכנון מראש, ולשיטתה של האישה – בהסכמה. האישה עזבה
28 באופן מסודר ומאורגן, לדירה מיועדת שנשכרה לשם כך. תעיד על כך הודעת האישה על עזיבתה באמצעות
29 באי-כוחה. האישה לא העמידה כחלק מתנאי עזיבתה, או דרישותיה או את סוגיית דמי השימוש.

30 104. גם טענת האישה לפיה עזבה את הדירה כחלק מתנאי הגט אינה מתיישבת עם פסיקת דמי שימוש. הסכמה
31 עומדת בניגוד גמור לרכיב המניעה המצוי בלב הזכות לדמי שימוש. סידור הגט לא נערך בפניי בית משפט זה,
32 ובהיות שני הצדדים מיוצגים יש להניח שתנאי הגט הוסדרו במו"מ בין הצדדים, וכטענת האישה בהסכמה.
33 לפיכך האישה אינה יכולה להיבנות מתנאי הגט כעילה לפסיקת דמי שימוש. בית המשפט מוצא עוד ממש
34 בטענת האיש לפיה הוא נשא כחלק מחובת המזונות בתשלום חלקם של הקטינים בדמי המדור, ועובדה זו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 57303-01-14 האישה נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 23320-06-18 האישה נ' האישה – דמי שימוש

- 1 אינה הולמת חיובו המקביל, בדיעבד, בתשלום דמי שימוש. כמו כן יש להניח שבמשך התקופה הארוכה בה
2 התגורר האישה בדירה, הוא נשא בעלות אחזקת הדירה ותקינות מתקניה השונים. בכך עוד שמר על ערכה של
3 הדירה בואכה פירוק השיתוף.
- 4 105. בנוסף לכך, השיהוי שבהגשת התביעה, גם אם אינו מגיע כדי עילת סף, לכל הפחות מחליש באופן מובהק את
5 עילת התביעה. בית המשפט אינו מקבל את טענת האישה לפיה "לא צפתה שעריכת חווה"ד תגזול זמן רב
6 ותאריך בכך את ההליך". אין פסול בכך שבעל דין שוקל ומתכנן את מהלכיו המשפטיים, או בעצם המחשבה
7 על העיתוי הנכון לפתוח בהליך משפטי, כל שכן בסכסוך בין בני זוג החולש על נושאים רבים ומניב בהתאם
8 סוגים רבים של הליכים אפשריים. ויחד עם זאת, מידת השיהוי בענייננו הגדישה את הסאה. כאמור, התביעה
9 דנן הוגשה כארבע וחצי שנים לאחר הגשת תביעת האישה, כשלוש וחצי שנים לאחר הגשת תביעות האישה
10 האחרות, ושנתיים ו 4 חודשים לאחר שהאישה עזבה את דירת הצדדים. בנסיבות העניין, מדובר בפרק זמן
11 בלתי סביר, שמעמיד בספק את הכנות שמאחורי התביעה.
- 12 106. למעלה מן הצורך, האישה לא הרחיבה בטענותיה, לגבי הזיקה הקיימת, לשיטתה, בין מועד הגשת חוות דעת
13 האקטואר לבין עמידתה על זכותה, לכאורה, לפסיקת דמי שימוש. באותה המידה, יש בטענה זו לחזק את
14 הקביעה שמאחורי הגשת התביעה לא עמדו מניעים כנים, כי אם מניעים טקטיים. אלה, כאמור, אינם פסולים
15 בהכרח כשלעצמם, אך כפופים בהכרח לחובת תום הלב, ומידת השיהוי בענייננו בלתי סבירה בעליל.
- 16 107. לפיכך, ומן הטעמים הללו, מוצא בית המשפט שדין התביעה לדמי שימוש להידחות.

הוצאות המשפט

- 17
18
19 108. הצדדים הרבו בטענות הדדיות בהקשר לאי-מסירת מסמכים בכלל ולאקטואר בפרט, באופן שהביא להארכת
20 ההליכים. בית המשפט עיין בטענות אלה, ומצוי במחלוקות אלה, שכן הרבה להכריע בהן לאורכו של ההליך.
21 אפשר לייחס לשני הצדדים אחריות לעיכובים אחדים שנבעו מהשתהות בהצגת מסמכים או ריבוי הליכי סרק
22 בהקשר למסמכים כאלה ואחרים. אך ממרום השנים בהן התמשך ההליך, קשה להחזיק את אחד הצדדים
23 אחראי יותר ממשנהו להתארכות ההליכים, ושני הצדדים לא טמנו ידם בצלחת. כמו כן, שני הצדדים נשאו
24 בהוצאות רבות ונכבדות עבור המומחים בהם נעזרו, והערכת שווי החברות וגן הילדים נשאו אף היא תג מחיר
25 נכבד. לפיכך, מן הראוי לקבוע שבנסיבות העניין כל צד יישא בהוצאותיו.

סוף דבר

- 26
27
28 109. מכל הטעמים האמורים, נפסק כדלקמן:
- 29 א. תביעת האישה לזכויות ו/או איזון משאבים כלפי החברות וכלפי גן הילדים (כעסק) – נדחות.
- 30 ב. בית המשפט מורה על פירוק השיתוף בדירת הצדדים המצויה ברח'....., וידועה כגוש..... חלקה
31 תת-חלקה, וזאת באמצעות רכישה זכויות האחד על ידי הצד האחר, או על דרך מכירתה לצד ג'
32 וחלוקת התמורה לאחר סילוק משכנתא ו/או הלוואות הקשורות לנכס, וניכוי הוצאות העסקה. במקרה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

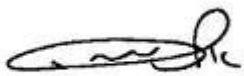
תמ"ש 14-01-57303 האיש נ' האישה ואח' - רכושית
תלה"מ 18-06-23320 האישה נ' האיש – דמי שימוש

- 1 של מכירת הזכויות לצד ג', תעמוד לכל אחד מהצדדים זכות ראשונים להשוות לגובה ההצעה הגבוהה
2 ביותר. פירוק השיתוף יערך תוך 12 חודשים ממועד פסק הדין.
- 3 ג. **בית המשפט מורה על פירוק השיתוף במגרש הגן המצוי ברח' ב..... הידוע כגוש** חלקה
4 פירוק השיתוף יעשה בהסכמת כל השותפים בכל דרך שימצאו לנכון ועומדת לרשותם על פי דין,
5 ולפי שווי שיקבע אף הוא בהסכמת השותפים. פירוק השיתוף יערך תוך 12 חודשים ממועד פסק הדין.
- 6 ד. **בית המשפט מורה על איזון משאבי הצדדים בהתאם לחוות דעת המומחה,** תוך השמטת שווי חלקה
7 של האישה בחברות ובגן הילדים (כעסק) מחלקה העומד לאיזון משאבים. כל יתר הרכיבים בחוות
8 הדעת יאוזנו כדין לרבות האיזון בין חשבונות הבנק כאמור בחו"ד.
- 9 ה. הצדדים יפנו בהסכמה תוך 30 ימים מהיום לאקטואר לשם עריכת איזון משאבים בהתאם לאמור, תוך
10 שערך הסכומים לאיזון למועד חוות הדעת החדשה. חוות הדעת תתייחס לביצוע איזון מידי ותוך
11 שערך הזכויות הבלתי נזילות, לאמור, בהתאם לאפשרות הראשונה בחוות הדעת. איזון המשאבים
12 יערך תוך 12 חודשים ממועד פסק הדין.
- 13 ו. הצדדים יישאו בחלקים שווים בשכר טרחתו של האקטואר בהתאם לדרישתו.
- 14 ז. תביעת האישה לדמי שימוש – נדחית.
- 15 ח. הצדדים רשאים לערוך קיזוזים בין חיוביהם ההדדיים בהתאם לפסק דין זה.
- 16 ט. כל צד יישא בהוצאותיו.

17
18 **המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור את כל התיקים.**

19
20 פסק הדין מותר לפרסום תוך השמטת פרטים מזוהים.

21
22 ניתן היום, י"ב אב תש"פ, 02 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

23
24

25 אלה מירז, סגנית נשיא

26
27
28
29
30
31